

378.12
ค. 263 2
5.3

ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดสระบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุชีพ อินทรวิชัย

24 พ.ย. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มกราคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ดร.ประสพ แสนคำเครือ)

.....กรรมการ

(รศ.ดร.สุนทร ไศตรบรรเทา)

คณะกรรมการสอบ

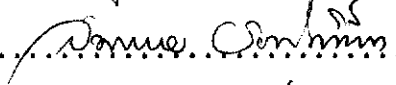
.....ประธาน

(ดร.ประสพ แสนคำเครือ)

.....กรรมการ

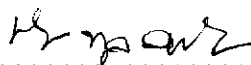
(รศ.ดร.สุนทร ไศตรบรรเทา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.สมหมาย รอดโพธิ์ทอง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่...๕...เดือน...มกราคม...พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. ประสพ แสนคำเครือ รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร โคตรบรรเทา ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง ที่กรุณาเป็นกรรมการร่วมในการสอบปากเปล่า

ขอขอบพระคุณ คุณทวีศักดิ์ จันทสาร คุณนิกร เพ็ชรน้อย คุณสมศักดิ์ อัมพรพรต และคุณรงค์ ลากเกิน ที่กรุณาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม ขอขอบคุณ คุณปรีชา ขันธโพศรี และคุณเครือวัลย์ นพวงศ์ ๕ อยู่ธยา ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการประสานงานการดำเนินการทดสอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

ในที่สุดนี้ขอขอบพระคุณแม่บุญเรือง อินทรวิชัย ขอขอบคุณพี่, น้อง ครอบครัว "อินทรวิชัย" ทุกคน และที่สำคัญขอขอบคุณคุณคุณรัศมี อินทรวิชัย ลูกพี่ขรินทร์ อินทรวิชัย และลูกจิรายุทธ อินทรวิชัย ที่ให้และเป็นกำลังใจในการศึกษาและทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จ

ประโยชน์ คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นกตัญญูแด่เวทิตา คุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุชีพ อินทรวิชัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายของประชาธิปไตย	7
โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	8
ความเป็นมา	8
วัตถุประสงค์ของโครงการ	9
แนวทางการบริหารโครงการ	10
พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย.....	11
คารวธรรม	11
สามัคคีธรรม	12
ปัญญาธรรม	12
การบริหาร	12
ความหมาย	12
ความสำคัญ	14
กระบวนการบริหาร	15

การวางแผน	15
ความหมาย	15
ความสำคัญของการวางแผน	16
องค์ประกอบของการวางแผน	17
กระบวนการวางแผน	17
ปัญหาในการวางแผน	18
การจัดรูปงาน	23
การดำเนินการ	26
การประสานงาน	26
การอำนวยความสะดวก	28
การควบคุมงาน	29
การประเมินผล	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
สมมติฐานการวิจัย	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	37
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการทดสอบภาพของเครื่องมือ	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การจัดกระทำข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม	
	ประชาธิปไตยในโรงเรียน	44
	ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม	
	ประชาธิปไตยในโรงเรียน จำนวนตามขนาดโรงเรียน	54
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม	
	ประชาธิปไตยในโรงเรียนจำนวนตามประสบการณ์ดำรง	
	ตำแหน่ง	63
	ตอนที่ 4 ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการ	
	สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	73
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	78
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	78
	กลุ่มตัวอย่าง	78
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	78
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
	การวิเคราะห์ข้อมูล	79
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79

อภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะ	92
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	93
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	100
ประวัติย่อของผู้วิจัย	130

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
2	จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน.	39
3	จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ ดำรงตำแหน่ง	39
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี	45
5	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการวางแผน.....	46
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการจัดรูปงาน	48
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการดำเนินการ	50
8	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินผล	52

9	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี	54
10	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ด้านการวางแผน	55
11	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ด้านการจัดรูปงาน	57
12	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ด้านการดำเนินการ	59
13	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินผล	61
14	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน	63
15	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน ด้านการวางแผน	65

16	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน ด้านการจัดรูปงาน	67
17	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน ด้านการดำเนินการ ..	69
18	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน ด้านการประเมินผล ..	71
19	ความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการวางแผน	73
20	ความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการจัดรูปงาน	75
21	ความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการดำเนินการ	76
22	ความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินผล	77

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยจัดการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบบการเมืองที่ดีว่า
อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ในการปกครองแบบนี้ประชาชน
ต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีความรับผิดชอบในสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น จึงจัดได้ว่า
เป็นประชาชนที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อย่างไร
ก็ตั้งนับแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ พ.ศ. 2445
จนถึงปัจจุบันเป็นเวลานานกว่า 60 ปี จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
ของประเทศไทยก้าวหน้าไปอย่างเชื่องช้า (นวล หิรัญธรรมา. 2527) กระบวนการประชาธิปไตย
ไม่สามารถปลูกฝัง และสร้างให้มั่นคงได้ในระยะเวลาอันสั้น

ประชาธิปไตยที่ดีถือเป็นการดำเนินชีวิตในสังคม คือ การอยู่ร่วมกันปฏิบัติต่อกันด้วยความ
เคารพ ทั้งกาย วาจา ไม่ก้าวร้าวในสิทธิของผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ร่วมกันรับผิดชอบ
และทำประโยชน์เพื่อความผาสุกของส่วนรวม ตลอดจนการใช้สติปัญญา และความเฉลียวฉลาด
ในการแก้ปัญหาทั้งมวล (สาโรช บัวศรี. 2520 : 66 - 68) จึงจัดได้ว่า "ประชาธิปไตย"
เป็นกระบวนการที่เกิดจากการเรียนรู้ และการปฏิบัติที่จะทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ
ในวิถีชีวิตประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาอบรมแก่ประชาชนตั้งแต่วัยเด็ก
เพราะเป็นวัยที่มีความคิดอันบริสุทธิ์สามารถซึมซาบสิ่งที่ได้รับการสั่งสอนอบรมได้โดยง่าย
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : หน้า)

การจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ
การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาพลเมืองของประเทศในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม
ด้านการเมือง และการปกครอง ซึ่งประติษฐ์ นิลพังา (2528 : 28) กล่าวว่า "พลเมือง
จะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา" "โรงเรียน" ซึ่งมีหน้าที่
จัดการศึกษาจึงต้องมีการฝึก และหน้าที่โดยตรงที่ต้องปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีให้เกิดแก่พลเมือง

อันเป็นนโยบายของรัฐที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมความเจริญแห่งตน ทั้งในด้าน
มนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการประกอบอาชีพ และความรับผิดชอบตามที่พลเมืองให้
ความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองตามวิถีทางประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
เป็นประมุข ทั้งจะต้องส่งเสริมให้พลเมือง รู้จักสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตนเอง
และสังคม มีวินัยและเคารพกฎหมายของบ้านเมือง (เจริญ จิตวรินทร์. 2528 : 2)

กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่าถ้าโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีกว่า 31,000 โรงเรียน และมีเขตบริการครอบคลุม
ทั่วทุกหมู่บ้านได้มีรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเด็กได้มีโอกาสฝึกกระบวนการ
ประชาธิปไตยอย่างทั่วถึง โดยเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ถึงชีวิตประชาธิปไตย และมีเจตคติที่ดีต่อ
ระบอบประชาธิปไตย จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในครอบครัว และชุมชนได้ในที่สุด
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา. 2528 : คำนำ)

ในปีการศึกษา 2528 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดเป็น
นโยบายให้โรงเรียนในสังกัดจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน
ไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 โดย
เน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียน และการทำงาน เพื่อให้
เกิดคุณลักษณะที่ต้องการเน้น 3 ประการ ได้แก่ คารวธรรม คือ การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน
สามัคคีธรรม คือ การร่วมมือกันในการเรียนและการทำงาน และปัญญธรรม คือ การใช้เหตุผล
ในการทำงาน และตัดสินใจ

ดังนั้นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จึงได้ดำเนินการให้ทุกโรงเรียนจัด
การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนในรูปของโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม ภายใต้งานตาม
โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ยังมีปัญหาอยู่มาก จากการประชุมสัมมนา
ศึกษานิเทศก์อำเภอ กิ่งอำเภอ และผู้แทนโรงเรียนดีเด่นระดับอำเภอ โครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียน ในปีการศึกษา 2532 เรื่อง "สภาพการจัดโครงการสนับสนุน
กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน" จากการติดตามและประเมินผลโครงการสนับสนุน

กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2533 พบว่าผู้บริหารขาดความสนใจในการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนส่วนใหญ่จะมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบโครงการรับไปดำเนินการคนเดียว ขาดความร่วมมือจากคณะครูภายในโรงเรียนเนื่องจากผู้รับผิดชอบโครงการไม่สามารถชี้แจงให้คณะครูปฏิบัติตามได้ ขาดการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน และขาดการนิเทศติดตามการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. 2533 : 4 - 16)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามกรอบแนวความคิดกระบวนการบริหารของ พันธ์ ทันหาติทร์ (2524 : 21) ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ตลอดจนเป็นแนวทางให้หน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประชากรภายในชุมชนได้ด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตและเนื้อหา

1.1 การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จัดกระทำในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

1.2 ศึกษาปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยครอบคลุมการบริหารทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผน การจัดรูปงาน การดำเนินการ และการประเมินผล ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2535 จำนวน 349 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากจำนวนประชากรตามข้อ 2.1 โดยวิธีการสุ่มแยกตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) จำนวน 240 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ขนาดโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกเป็น
 1. ขนาดเล็ก
 2. ขนาดใหญ่
2. ประสบการณ์ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนจำแนกเป็น
 1. ต่ำกว่า 10 ปี
 2. ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการวางแผน
- 3.2.2 ด้านการจัดรูปงาน
- 3.2.3 ด้านการดำเนินการ
- 3.2.4 ด้านการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี แบ่งออกเป็น
 - 1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนในปีการศึกษา 2535 ไม่เกิน 120 คน
 - 1.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนในปีการศึกษา 2535 ตั้งแต่ 121 คนขึ้นไป
2. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
3. ประสบการณ์ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน โดยนับจำนวนปีตั้งแต่ปีการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหารโรงเรียน ถึงปีการศึกษา 2535 แบ่งเป็น ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
4. โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยที่จัดขึ้นในโรงเรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดเป็นนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นมา
5. กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้มีขึ้นโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยตามคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ คารวธรรม สามัคคีธรรม และปัญญธรรม
6. ปัญหาการบริหาร หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่เกี่ยวกับการจัดและดำเนินโครงการสนับสนุนกิจกรรม

ประชาธิปไตยในโรงเรียนในด้านการวางแผน การจัดรูปงาน การดำเนินการ และการประเมินผล

6.1 ปัญหาการวางแผน หมายถึง อุปสรรค หรือข้อขัดข้องในการวางแผนทาง การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติงาน วิธีการปฏิบัติงานการกำหนด บุคลากร ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และการประเมินแผนขึ้นไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบ และ ชัดเจนในการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

6.2 ปัญหาการจัดรูปงาน หมายถึง อุปสรรค หรือข้อขัดข้อง ในการกำหนด ขอบเขตหน้าที่ให้บุคลากร การทำความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของ โครงการ การมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากร และการจัดสายงานการปฏิบัติหน้าที่ ในโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

6.3 ปัญหาการดำเนินการ หมายถึง อุปสรรค หรือข้อขัดข้องในการประสา นงาน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงาน ตามแนวทาง ขั้นตอน และ วิธีการระดมทรัพยากร เพื่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งการจัดให้มีการวัดผลการปฏิบัติงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

6.4 ปัญหาการประเมินผล หมายถึง อุปสรรค หรือข้อขัดข้องในการดำเนินการ ตามกระบวนการประเมินผลการจัดสร้างเครื่องมือวัดผล การวัดผล การสรุปการประเมินผล การรายงาน และการนำผลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยใน โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ

1. ความหมายของประชาธิปไตย
2. โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
3. พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย
4. การบริหาร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของประชาธิปไตย

คำว่าประชาธิปไตยมีต้นกำเนิดมาจากภาษากรีก ซึ่งมีความหมายดั้งเดิม หมายถึง การปกครองโดยชนหมู่มาก หรือการปกครองโดยหมู่ชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 501) ส่วนความหมายตามพจนานุกรม ฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2530 : 501) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประชาธิปไตย คือ ระบอบการปกครองที่ถือมติของชนส่วนใหญ่ การถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่ ส่วนแอลเดอร์สัน และคริสตัล ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ปรัชญาของสังคมมนุษย์ หรือวิถีชีวิตที่ยึดถืออุดมคติ และหลักบางประการที่กำหนดแบบแผนแห่งพฤติกรรมระหว่างมนุษย์ในสังคมในกิจการทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (อ้างในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 30)

สาโรช บัวศรี (2520 : 66 - 68) ได้ให้ความหมายของประชาธิปไตยเป็น 3 ลักษณะ ที่เรียกว่าองค์สามของประชาธิปไตย คือ

1. ประชาธิปไตยในฐานะเป็นอุดมคติ ซึ่งหมายถึงการมีศรัทธา และความเชื่อมั่นในสติปัญญา เหตุผล และความสามารถของมนุษย์ เทพคุณอิสระภาพ และเสรีภาพของมนุษย์

2. ประชาธิปไตยที่เป็นแบบการเมือง และวิธีการจัดระเบียบการปกครองหมายถึง ระบบการเมืองที่ถือว่าอำนาจเป็นของประชาชน หรือมาจากประชาชน รัฐบาลเป็นเพียงผู้ได้รับ มอบอำนาจให้ทำหน้าที่ปกครองแทนประชาชนเท่านั้น และประชาชนมีโอกาสเปลี่ยนแปลงผู้ใช้อำนาจแทนตนได้ โดยการเลือกตั้งที่มีกำหนด วาระ ถือว่าเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน

3. ประชาธิปไตยที่ถือเป็นชีวิต หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน หมายถึง การอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพทั้งกาย และวาจา ไม่ก้าวล่วงในสิทธิของผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของ สังคม ร่วมกันรับผิดชอบ และทาประโยชน์เพื่อความผาสุกของส่วนรวม ตลอดจนการใช้สติปัญญา และความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาทั้งมวล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 32) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประชาธิปไตยในแง่ของกระบวนการศึกษาว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนยึดมั่นในค่านิยม สามัคคีธรรม และبطุณธรรม

สรุปได้ว่า ประชาธิปไตย หมายถึง วิถีชีวิตที่มนุษย์ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในกิจกรรมทาง สังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ซึ่งจะได้กล่าวถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ของโครงการ แนวทางการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย

1. ความเป็นมา แนวคิดการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยใน โรงเรียนได้เริ่มขึ้นในปีการศึกษา 2516 โดยหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดเพชรบุรี ได้ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีในสมัยนั้นทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด ซึ่งปรากฏผลการทดลองประสบความสำเร็จใน หลายโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนบ้านหม่วง (ไทยรัฐวิทยา 13) อำเภอเขาย้อย จังหวัด เพชรบุรี จึงทำให้แนวคิดนี้แพร่หลายออกไปสู่นักการศึกษา และผู้สนใจในเวลาต่อมา ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีความสนใจได้มาเยี่ยม และนำแนวทางการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนบ้านหม่วงจัดอยู่

ใบปฏิบัติ แต่กิจกรรมที่นำไปปฏิบัติจะเน้นในเรื่องรูปแบบของการจัดมากกว่าวิธีการจัดการเรียนการสอน

ปีการศึกษา 2527 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้สำรวจโรงเรียนที่จัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า มีโรงเรียนที่ได้ริเริ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย กว่า 4,000 โรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมไปตามแนวคิดของตัวเองในแต่ละโรงเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่าหากปล่อยให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนเป็นไปโดยขาดแนวทางที่เหมาะสมอาจทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน

ปีการศึกษา 2528 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดทำขึ้น และเพื่อเร่งรัดในการดำเนินการให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และเกิดผลดี จึงให้ทุกโรงเรียนในสังกัดจัดดำเนินการในรูปของโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นมา

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนมีความชัดเจน และมีเป้าหมายตรงกัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการไว้ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา

2.2 เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในเรื่องวิถีชีวิตประชาธิปไตย และระบอดีประชาธิปไตย

2.3 เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยตามคุณลักษณะที่ต้องการเน้น 3 ประการ คือ คารวธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ✓

3. แนวทางการบริหารโครงการ เนื่องจากโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนเป็นกิจกรรมหนึ่งในงานกิจกรรมนักเรียน ที่มีความสำคัญ และเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนวทางการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้ดังนี้ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการชั้นศึกษาผู้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน และบรรยายให้ผู้บริหาร และคณะครูได้เข้าใจ

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างวิทยากร ผู้บริหาร และคณะครู

3.3 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการร่วมกันประชุมวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน และเพื่อหาแนวทางส่งเสริมให้คณะครูสอดแทรกวิธีการประชาธิปไตย โดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม

3.4 ผู้บริหารมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน ประชุมเพื่อจัดทำโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน และเสนอให้ผู้บริหารได้พิจารณาอนุมัติ

3.5 ผู้บริหารโรงเรียนเมื่อได้พิจารณาอนุมัติโครงการแล้ว มอบหมายให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบเริ่มดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในโครงการ

3.6 ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้รับผิดชอบโครงการ หรือผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมาย ทำการนิเทศ และติดตามการทำงาน โดยจัดประชุมชี้แจงแนวทางในการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาหารือแก่ครูที่มีปัญหาในการจัดกิจกรรม สังเกตการสอนของครูแต่ละชั้น และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำกิจกรรม

3.7 ผู้บริหาร และคณะครูต้องร่วมกันประเมินผลการดำเนินโครงการ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ประเมินความเหมาะสมของการวางแผนในการดำเนินโครงการ ประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระยะเริ่มแรก

ประเมินการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย และประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ

พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับการพัฒนาการของนักเรียนระดับประถมศึกษา ควรประกอบด้วยคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 33 - 35)

1. คารวธรรม มีพฤติกรรมที่ควรแสดงออกดังนี้

1.1 เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้แก่ การแสดงความเคารพเทอดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกโอกาส การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ การปฏิบัติต่อสัญลักษณ์ที่แสดงถึงพระมหากษัตริย์ เช่น ธงชาติ พระบรมฉายาลักษณ์ เพลงสรรเสริญพระบารมีด้วยความเคารพ

1.2 เคารพซึ่งกันและกันทางกาย ได้แก่ การแสดงการเคารพซึ่งกันและกัน เช่น การทักทาย การให้เกียรติผู้อื่น การแสดงความเคารพแก่บุคคลซึ่งอาวุโสกว่า การแสดงความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน

1.3 เคารพกันทางวาจา ได้แก่ การรู้จักพูดจาที่เหมาะสมกับโอกาส กาลเทศะ การพูดจาสุภาพ ไม่ส่งเสียง ไม่พูดในสิ่งที่จะทำให้คนอื่นเดือดร้อน ไม่พูดนินทาผู้อื่น และโกหกหลอกลวง

1.4 เคารพในสิทธิของผู้อื่น ได้แก่ การไม่ละเมิดในสิทธิของผู้อื่นทั้งทางกาย และวาจา รู้จักเคารพในสิทธิของการมาก่อนหลัง เคารพในความเป็นเจ้าของของสิ่งของ เครื่องใช้ และรู้จักขออนุญาตเมื่อล่วงล้ำเข้าไปในที่อยู่อำศัยของบุคคลอื่น

1.5 เคารพในความคิดของผู้อื่น ได้แก่ การยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นด้วยความตั้งใจ และพิจารณาด้วยเหตุผล หากเห็นว่าการเสนอความคิดที่มีประโยชน์มากกว่าความคิดเห็นของตนเอง ควรยอมรับและปฏิบัติตาม

1.6 เคารพในกฎระเบียบของสังคม ได้แก่ การยึดมั่นในกรอบระเบียบของสังคม เช่น วัฒนธรรมประเพณี กฎเกณฑ์ทางสังคม และกฎหมายของประเทศ

1.7 มีเสรีภาพ และใช้เสรีภาพในขอบเขตของกฎหมาย และขนบธรรมเนียมประเพณี

2. สามัคคีธรรม มีพฤติกรรมที่ควรแสดงออกดังนี้

2.1 การรู้จักประสานประโยชน์โดยถือประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นที่ตั้ง ได้แก่ การทำงานร่วมกันอย่างสันติวิธี รู้จักประนีประนอมโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ส่วนรวม เป็นใหญ่ มีการเสียสละความสุขส่วนตน หรือหมู่คณะเพื่อประโยชน์ส่วนรวม หรือของชาติ

2.2 ร่วมมือกันในการทำงาน หรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ร่วมกันโดยมีบุคคลผู้ร่วมงานตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในการร่วมกันทำงานนี้จะต้องมีการวางแผนในการทำงานร่วมกัน คิดร่วมกัน และทำร่วมกันด้วยความตั้งใจจริงไม่หลีกเลียง หรือท้อแบบเอาเปรียบผู้อื่น

2.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2.4 รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม และหน้าที่ต่อสังคม

2.5 ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในกลุ่ม ในหน่วยงาน และในสังคม

3. ปัญญาดธรรม มีพฤติกรรมที่ควรแสดงออกดังนี้

3.1 การไม่ถือตนเป็นใหญ่ คือ การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การยอมรับฟังและปฏิบัติตามมติของเสียงส่วนมากในที่ประชุม หรือในการทำงานต่าง ๆ และการรู้จักเป็นผู้นำ

3.2 เน้นการใช้ปัญญาใช้เหตุผล และความถูกต้องในการตัดสินใจทุกปัญหาทั้งปวง ไม่ใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจเสมอไป

3.3 เมื่อมีปัญหาใดเกิดขึ้น หรือมีเรื่องต้องตัดสินใจทุกคนต้องร่วมคิด และช่วยกันตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

3.4 ในกรณีที่มีปัญหาได้แย้งหมู่คณะ จะต้องพยายามอภิปรายจนกระทั่งสามารถชี้แจงให้ทุกคนเห็นคล้อยตามเมื่อเกิดกรณีต่างก็มีเหตุผลที่ดีด้วยกัน และไม่อาจชี้แจงให้กลุ่มหันไปทางใดทางหนึ่งเท่านั้น จึงใช้วิธีการออกเสียง

4. การบริหาร

4.1 ความหมาย การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม เป็นกระบวนการตัดสินใจ แก้ปัญหา และกระบวนการของการให้บริการ ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า "การบริหาร" ไว้หลากหลายความคิดดังต่อไปนี้

พัส หันนาคินท์ (2513 : 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจที่มีอยู่จัดการดำเนินงานของสถาบันนั้นให้ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ

กัญญา สาธร (2516 : 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน

กมล ชูทรัพย์ (2516 : 291 - 292) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งภายในองค์การเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 6) กล่าวว่า การบริหาร คือการใช้ศาสตร์ และ ศิลปะนำเอาทรัพยากรการบริหาร มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกชัย กี่สุมพันธ์ (2527 : 4) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ธีรวุฒิ ประทุมพรรัตน์ (2529 : 3) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่คณะบุคคลร่วมกันกระทำตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดที่วางไว้ร่วมกันก่อนแล้ว และในการกระทำกิจกรรมเช่นนั้นมีการใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด

กิตติมา ปรีดีติลล (2529 : 8) กล่าวว่า การบริหารเป็นการดำเนินงานโดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

เซอร์จิโอวานิ (Sergiovani. 1980 : 5) ได้ให้ความหมายการบริหารว่า คือกระบวนการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

คุนซ์ และ โอคอลล เนล (Koontz and O'Donnel. 1980 : 1 - 3) กล่าวว่า การบริหารงาน คือ การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของ เป็นกลไกในการปฏิบัติงาน

จากความหมายของการบริหารที่ได้นำเสนอไว้ จะเห็นได้ว่าการบริหารมีลักษณะเด่นเป็นสากล คือ การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์มีปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญ ต้องใช้ทรัพยากร การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ และการดำเนินงานร่วมกันของบุคคล

ดังนั้นจากความหมายที่กล่าวมา อาจสรุปได้ว่า การบริหารคือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ความสำคัญของการบริหาร

การบริหารมีความสำคัญยิ่งต่อองค์กร กิตติมา ปรีดีติลล (2529 : 10)

กล่าวไว้ว่า

1. กิจกรรมทุกอย่างจะเป็นไปได้ด้วยดีย่อมต้องมีการบริหารกิจกรรม
2. การบริหารที่ดี จะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ
3. การบริหารมีส่วนช่วยในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดการเกี่ยวกับ

ทรัพยากร จัดแบ่งงานกันทำ ปรับปรุง ขยายองค์การ เป็นต้น

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 4 - 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารว่า

1. ช่วยให้การดำรงชีพอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก
2. ช่วยให้องค์กรต่าง ๆ ขยายตัวได้อย่างรวดเร็วทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความสำเร็จก้าวหน้าของสังคม
4. เป็นวิธีสำคัญที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้า
5. ช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้มทั้งด้านความเจริญ และความเสื่อมของสังคม

ในอนาคต

ประชุม รอดประเสริฐ (2533 : 29 - 30) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารไว้ว่า

1. การบริหารช่วยมนุษย์ได้พัฒนา
2. การบริหารก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการใช้พลังร่วมของมนุษย์

3. การบริหารช่วยให้เกิดความมีระเบียบในการปฏิบัติงาน
4. การบริหารเป็นส่วนประกอบอันสำคัญของความสำเร็จก้าวหน้าของสังคม
การบริหารนั้นนับได้ว่ามีความสำคัญยิ่งในการนำความสำเร็จมาสู่กิจกรรม

ต่าง ๆ

4.3 กระบวนการบริหาร กระบวนการบริหาร คือ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานซึ่งผู้บริหารจะต้องถือเป็นหลักการ ดังได้มีท่านนักการศึกษาได้เสนอไว้ กล่าวคือ พาโยล (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2523 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Fayol. n.d.) ได้เสนอแนวความคิดกระบวนการบริหารจากประสบการณ์ของเขาไว้ 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดหน่วยงาน การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุมงาน หรือที่ ลูเธอร์ กุลลิค (Luther Gulick. อ้างอิงมาจาก สุภรณ์ ศรีพหล. 2523 : 41) ได้วิเคราะห์กระบวนการบริหารได้ 7 ประการ หรือที่เรียกว่า กระบวนการ POSDCORB คือการวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดตัวบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 1 - 7) ได้เสนอแนวคิดในการบริหารไว้ 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การวางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมินผล แต่ในการศึกษาค้นคว้า และวิจัยถึงปัญหา การบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ผู้วิจัยยึดกรอบแนวความคิดในกระบวนการบริหารของ พินส์ หัสนาตินทร์ (2524 : 21) 4 ขั้นตอน กล่าวคือ การวางแผน การจัดรูปงาน การดำเนินการ และการประเมินผล

สาระสำคัญของกระบวนการบริหารทั้ง 4 ด้าน กล่าวโดยสังเขปดังต่อไปนี้

1. การวางแผน มีความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ กระบวนการ และปัญหาดังต่อไปนี้

1.1 ความหมาย การวางแผนเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารที่เป็นศาสตร์ และเป็นศิลป์ การที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีแผนในการดำเนินงานให้รัดกุมรอบคอบดังที่สุภรณ์ ศรีพหล (2523 : 41) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผนหมายถึงการจัดวางโครงการแผนปฏิบัติรวมทั้งวิธีปฏิบัติงานล่วงหน้า

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 82) ได้กล่าวว่า การวางแผน คือ การเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสิ่งที่เราฝัน หรือคาดหวังที่จะดำเนินงานให้สำเร็จ ส่วน กิตติมา ปรีดีศิลป (2529 : 82) ได้กล่าวว่า การวางแผน คือ การเตรียมการล่วงหน้า แล้วกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ วิธีแก้ปัญหา ตลอดจนการแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุด ง่ายที่สุด และรวดเร็วที่สุด เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และดิสเลอร์ (Dessler. 1977 : 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผน คือการกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการกำหนดล่วงหน้าก่อนที่จะปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียดของวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมาย หรือวิธีการปฏิบัติงาน ที่จะไปสู่วัตถุประสงค์นั้น

จากความหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การวางแผน คือ การกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานขึ้นไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการที่ตั้งเป้าหมายไว้

1.2 ความสำคัญของการวางแผน การวางแผนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับต้องปฏิบัติ สุวัชร ศิลปอนันต์ (2523 : 94) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ดังนี้

1.2.1 การวางแผนนำไปสู่ความสำเร็จ ดังผลการวิจัยของ แอนซอфф (Ansoff) ได้ทำการวิจัยการวางแผนของผู้บริหารระดับสูงของบริษัท พบว่า บริษัทที่มีการวางแผนอย่างเป็นทางการมีผลงานเหนือกว่าบริษัทที่ไม่มีการวางแผนอย่างเป็นทางการ และผู้บริหารยังสามารถมองปัญหาล่วงหน้าได้อย่างชัดเจนกว่าด้วย

1.2.2 การวางแผนทำให้ผู้บริหารปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ดี ทุกวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารต้องหมั่นตัวให้ทันกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอก และภายในระบบบริหารโดยการวางแผนอย่างรัดกุม ผู้บริหารย่อมมีความรู้สึก และสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงงานในหน้าที่ของตนได้ ถ้ามีการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

1.2.3 การวางแผนช่วยให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือฝ่ายปฏิบัติยึดเป้าหมายเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน เพราะการวางแผนต้องกำหนดเป้าหมายของหน่วยงาน

1.2.4 การวางแผนช่วยให้การควบคุมการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ เพราะแผนบอกให้เราเห็นว่าเราต้องการผลสำเร็จอันใด เพียงใด อย่างไร ใครเป็นคนทำ ทำเมื่อใด ทำที่ไหน จะใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์อะไร ใช้เวลาเท่าไร เมื่อถึงขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารสามารถควบคุมให้เป็นไปตามแผนได้ง่ายและตรวจสอบได้

1.3 องค์ประกอบของการวางแผน แผนงานที่ดีต้องมีองค์ประกอบที่ชัดเจน และมีความต่อเนื่องเป็นลำดับ ดังที่ แอคคอฟฟ์ (Ackoff. 1970 : 5 - 6) ได้จำแนกองค์ประกอบของการวางแผนไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย เป็นองค์ประกอบที่แสดงวัตถุประสงค์ความมุ่งหวัง หรือจุดมุ่งหมายของแผนที่กำหนดขึ้น โดยอาจชี้สภาพปัญหา หรือความเป็นมา หรือภูมิหลังที่ต้องทำให้มีการวางแผน และรวมถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น จากการวางแผนนั้น

2. วิธีการ เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แล้วกำหนดเป็นทางเลือกไว้หลายทางเลือก เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุถึงจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ เป็นองค์ประกอบแรก

3. ทรัพยากร เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงประเภท ปริมาณ และคุณภาพของทรัพยากร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการจัดการที่จะต้องจัดสรรให้กับวิธีการหรือทางเลือกที่กำหนดไว้

4. การนำไปใช้ เป็นองค์ประกอบที่ระบุถึงวิธีการ หรือการตัดสินใจ เพื่อเลือกทางเลือก หรือแนวทางที่ดีที่สุดในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน และวัตถุประสงค์ของแผน ซึ่งได้กำหนดไว้ทางเลือกในการดำเนินงานต้องมีลักษณะที่ประหยัด และให้ผลประโยชน์ที่เหมาะสมจึงจะถือว่าเป็นทางเลือกและการดำเนินงานที่ดี

5. การควบคุม เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงการตรวจสอบ และการประเมินผล การดำเนินงานของแผนว่าเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีการปรับปรุง หรือหาทางปรับปรุงอย่างไร

1.4 กระบวนการวางแผน เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหลายขั้นตอน (วิจิตร ศรีสอาน. 2523 : 96 - 113) ได้แบ่งกระบวนการวางแผนออกเป็น 8 ขั้นตอน คือ

1. การดำเนินการก่อนการวางแผน ขั้นนี้เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดองค์การ วิธีการ ความร่วมมือ และข้อมูล

2. การวิเคราะห์ปัญหา งานใดที่มีปัญหา หรือข้อบกพร่องสิ่งใดอยู่ในสภาพที่ไม่พึงประสงค์ หรือยังไม่เป็นที่พอใจพบแล้วหยิบยกเรื่องนั้นขึ้นมาวางแผนหาวิธีการแก้ไข ดำเนินการให้เกิดผลดี

3. การกำหนดแผนงาน และโครงการ เพื่อให้การวางแผนครอบคลุมครบถ้วนภารกิจของการบริหารการศึกษา เขาควรมีวิธีการจัดหมวดหมู่ของงานที่จะต้องปรับปรุง และพัฒนาโดยแยกเป็นงาน และโครงการ

4. กำหนดเป้าหมาย คือการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้มีให้เป็นในอนาคต โดยกำหนดให้ชัดเจนสามารถวัด หรือสังเกตได้

5. การกำหนดวิธีการ ในขั้นนี้สิ่งที่จะต้องคิดต้องทำ 3 ประการคือ การกำหนดวิธีดำเนินการ (กิจกรรม) การกำหนดเวลาการปฏิบัติงาน และผู้รับผิดชอบ และการกำหนดวิธีการประเมินผล

6. การกำหนดค่าใช้จ่าย นาวิธีการมาคิดว่าเมื่อปฏิบัติจริงจะใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง และคิดเป็นเงินเท่าไร

7. การปฏิบัติตามแผน โดยทำตามวิธีการ (กิจกรรม) ที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมาย

8. การประเมินผล ปรับปรุง และวางแผนใหม่เป็นการตรวจสอบและประเมินผลการทำงานตามที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้รู้จุดดี ข้อบกพร่อง และเพื่อนำการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์โครงการ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง และวางแผนใหม่

1.5 ปัญหาในการวางแผน ในกระบวนการวางแผนผู้บริหารมักจะพบปัญหา และอุปสรรคหลายประการด้วยสาเหตุต่าง ๆ กัน ซึ่งได้มีนักวิชาการได้เสนอไว้ เช่น

เสถียร เหลืองอร่าม (2524 : 137) ได้ให้ทรรศนะไว้ว่าการวางแผนอาจประสบปัญหาอุปสรรคเนื่องจากเหตุผลที่สำคัญ คือ

1. ขาดความรู้ทางหลักวิชาเกี่ยวกับการวางแผน
2. ความยุ่งยากลำบากในการค้นหาข้อเท็จจริง และรวบรวมข้อมูล

3. ปฏิบัติงานตามความเคยชิน ชอบทำงานตามสบายงานเมื่ออยู่อย่างไรก็ทำ
อย่างนั้น

4. ถือว่าการวางแผนเป็นของยาก

5. การวางแผนขัดกับประโยชน์ส่วนตัว

สณานจิตร์ สุนทรทรัพย์ (2524 : 82 - 83) ได้ประมวลปัญหาในการวางแผน
ว่าเกิดจากความไม่พร้อม 2 ประการ คือ

1. ปัญหาที่เกิดจากข้อจำกัดภายนอก ได้แก่

1.1 สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง บางอย่างไม่อาจคาดการณ์
ล่วงหน้าได้อย่างชัดเจน ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม
และปัญหาการเมือง เป็นต้น

1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ระดับสูง และการกำหนดนโยบาย
ไม่ค่อยได้คำนึงถึงความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันการวางแผนในระดับท้องถิ่น
บางแห่งยังไม่สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดในระดับสูง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะขาดข้อมูล

1.3 ปัญหาความล่าช้าในการวางแผนทำให้ไม่รับกับความ
เปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ

1.4 บางครั้งแผน และโครงการที่วางไว้ไม่มีการปฏิบัติ เนื่องจาก
ไม่ได้รับงบประมาณตามแผน

1.5 ความไม่คล่องตัวในการปรับเปลี่ยน ทำให้มีการดำเนินงานใน
โครงการที่ไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

1.6 ผู้ประเมินผลภายนอกไม่เข้าใจหลักการ และวิชาการ
ประเมินผล ทำให้การประเมินผลไม่ก่อให้เกิดแนวทางสร้างสรรค์เท่าที่ควร

2. ปัญหาที่เกิดจากข้อจำกัดภายใน ได้แก่

2.1 ขาดข้อมูลในการวางแผนในรูปแบบต่าง ๆ

2.2 วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนงาน และโครงการมีลักษณะ

วัดไม่ได้ ทำให้ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นไปในแนวเดียวกัน และวัดผลได้ยาก

2.3 ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนไว้ก่อน เมื่อมีการตัดทอนงบประมาณ จึงต้องเริ่มตัดสินใจกันใหม่ ทำให้งานล่าช้า

2.4 แผนงาน และโครงการที่วางไว้ไม่สอดคล้องกับนโยบาย

2.5 ไม่มีการเตรียมบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานตามแผนอย่างเพียงพอ

2.6 กระบวนการวัดผลไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

บรรจบ เนียมมณี (2525 : 62) ได้รวบรวมอุปสรรคของการวางแผนไว้หลายประการคือ

1. ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย เหมาะสม เพื่อจะนำมาประกอบการวางแผน
2. ขาดความรู้ในสภาพแวดล้อม ทำให้วางแผนไปโดยความเหมาะสมถูกต้อง
3. ขาดความรู้ในเรื่องการวางแผน และปฏิบัติตามแผนทำให้ได้งานที่ไม่พึงพอใจ
4. ขาดความรู้ในการประเมินผลงาน และควบคุมแผนให้ดำเนินไปตามแผนที่ได้วางไว้
5. ขาดความรู้ในการปรับปรุง และแก้ไขที่เหมาะสม ทำให้งานไม่บรรลุเป้าหมาย
6. ขาดความสามารถในการคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต หรือคาดการณ์ผิดพลาด ทำให้แผนที่วางไว้ผิดพลาดไปด้วย
7. ขาดความรู้ในการประสานงาน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายเมื่อได้มีแผนหลักแล้วควรจะได้มีการประสานงานทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. สมาชิกขององค์การต่อต้านแผน ไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีแผน
9. แผนอาจไปขัดผลประโยชน์ของบุคคลบางคน บางกลุ่มบางคน จึงต้องใช้อิทธิพลทั้งทางตรง และทางอ้อม เพื่อระงับแผน หรือบ่ายเบี่ยงแนวทางของแผน
10. ตัวผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของแผน ชอบใช้วิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ไม่ชอบการแก้ปัญหาระยะยาว

11. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การไม่มีโอกาสได้ร่วมวางแผนไม่เข้าใจ และไม่ร่วมมือปฏิบัติตามแผนขององค์การ เพราะขาดสิ่งจูงใจ

12. ขาดการประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ และคุณค่าที่ดีของแผนงาน

13. ผู้บริหารไม่มีความสามารถทางด้านบริหาร ขาดมนุษยสัมพันธ์
ขาดการจูงใจให้สมาชิกร่วมมือทำงานตามแผน

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 99) สรุปอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการวางแผนไว้ 7 ประการ คือ

1. การขาดความรู้ทางหลักวิชาเกี่ยวกับการวางแผน
2. ขาดข้อมูล และข่าวสารที่สำคัญสำหรับนำมาใช้ในการวางแผน
3. ผู้วางแผนไม่ให้ความสำคัญในหลักวิชาเกี่ยวกับการวางแผนอย่างเพียงพอ คือวางแผนตามความเคยชิน หรืออารมณ์
4. วัตถุประสงค์ และนโยบายไม่แน่นอน ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่การวางแผนงานจะให้ประสานงานสอดคล้องกันได้
5. นำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวมาพัวพันกับแผนงานนั้น
6. อุปสรรคจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี
7. ขาดปัจจัยในการวางแผน เช่น ขาดนักวิชาการ ขาดกำลังเจ้าหน้าที่ ขาดกำลังเงิน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2527 : บทคัดย่อ) ให้ทัศนะว่า การวางแผนของผู้บริหารโรงเรียนประสบปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความสามารถในการวางแผน
2. ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามแผน
3. ขาดแคลนงบประมาณ
4. ขาดข้อมูลสถิติที่ถูกต้องเพื่อใช้ในการวางแผน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 4 - 8)

เสนอสาระสำคัญชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนบริหารโรงเรียนเท่าที่ควร มีการวางแผนงานน้อย และที่มีก็มักจะไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

มากนัก ทำให้การบริหารไม่มีกรอบแนวทางแน่นอนไม่เป็นระบบแบบแผน ผู้บริหารจึงปฏิบัติหน้าที่
ประการหนึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันนั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความสามารถ
และไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะวางแผนบริหารไว้ก็ตามแต่ก็ไม่ได้
ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้

ประเสริฐ ไชยะชา (2535 : 68 - 69) ได้สรุปปัญหา และอุปสรรคในการ
วางแผน ไว้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวบุคลากร

- 1.1 ผู้วางแผนขาดความรู้ความสามารถ
- 1.2 มีบุคลากรไม่เพียงพอ
- 1.3 ขาดผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการวางแผนโดยเฉพาะ
- 1.4 ผู้บริหาร และบุคลากรในองค์กร ไม่เห็นความสำคัญของการ
วางแผน ชอบใช้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจนเป็นนิสัย
- 1.5 ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจมักถือเอาความคิดของตนเองเป็นหลัก
ในการตัดสินใจ
- 1.6 บุคลากรในองค์กรเห็นว่าการวางแผนเป็นความยุ่งยาก
สิ้นเปลืองงบประมาณ และเวลา

- 1.7 เอาผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง
- 1.8 ผู้บริหารไม่กล้าที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง

2. ปัญหาเกี่ยวกับระบบ และวิธีการทำงาน

- 2.1 ขาดแหล่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบการ
วางแผน
- 2.2 ในการจัดทำข้อมูล ไม่ได้นำข้อมูลในรอบปีที่ผ่านมา และข้อมูล
อื่น ๆ มาวิเคราะห์ถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา
- 2.3 ขาดการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ
- 2.4 ไม่วิเคราะห์ผลที่เกิดจากการดำเนินการว่าผลตอบแทนคุ้มกับ
ทุนหรือไม่

2.5 ขาดการติดตาม ควบคุม กำกับ อย่างต่อเนื่อง

2.6 ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน

ในการเขียนโครงการมักเป็นความต้องการมากกว่าที่จะเป็นความจริง

3. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

3.1 ลักษณะนิสัยของคนไทยส่วนใหญ่มักทำอะไรตามใจของตนเอง ง่าย ๆ มักตัดสินใจเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่ส่งเสริมการทำงานอย่างมีแผน

3.2 สภาพแวดล้อมในปัจจุบันทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การวางแผนในปัจจุบันดำเนินไปไม่สอดคล้องจึงเป็นผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน

3.3 ข้อยกเว้นในทรัพยากรการบริหาร เป็นอุปสรรคในการวางแผน ในขั้นตอนต่าง ๆ มากมาย

3.4 วัตถุประสงค์ นโยบายในระดับสูงมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง จึงเป็นเหตุให้ไม่สัมพันธ์กับการดำเนินงานในระดับล่าง ทำให้การปฏิบัติงาน และการประสานงาน ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน

2. การจัดรูปงาน เพื่อให้งานดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องจัดกิจกรรม ทั้งหลายบรรดาที่มีอยู่ในงานนั้นให้เป็นหมวดหมู่ แล้วกำหนดหรือมอบอำนาจให้แก่บุคคล หรือคณะ ไปทำงานในหมวดหมู่นั้นต่อไป ดังที่ พันส์ ทินนาตินท์ (2524 : 29) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดรูปงานเป็นการกำหนดความสัมพันธ์แห่งอำนาจการบริหารงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้งานในหน่วยนั้น ๆ ดำเนินไปโดยมีประสิทธิภาพอย่างสูง ซึ่ง กิติมา ปรีดีติลิก (2529 : 214) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดรูปงาน เป็นลักษณะงานที่ผู้บริหารจะต้องทำการจัดวาง โครงการสร้างกิจกรรม เพื่อช่วยให้ทุกคนเข้าใจว่า ใครมีหน้าที่ต้องทำอะไรบ้างในองค์การ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในงานนั้น ๆ อย่างชัดเจน จัดให้มีระบบการสื่อสารที่ดี และขจัดอุปสรรคในการทำงานจัดให้มีการร่วมมือกันทำงาน จัดวางเรื่องความสัมพันธ์ต่าง ๆ ให้แน่นอนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระเบียบไม่ขัดแย้งกัน ส่วนทวล พันธุ์พันธ์ (2528 : 25) ได้ให้ความหมายของการจัดรูปแบบไว้ว่า การจัดรูปแบบหมายถึง การกำหนด

อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อย หรือของตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจนพร้อมด้วย กำหนดลักษณะ และวิธีการติดต่อสัมพันธ์กันตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่ สูงต่ำลดหลั่นกันไป และวิรัตน์ สกฤดา (2533 : 25) ได้สรุปว่า การจัดรูปงานควรจะมีองค์ประกอบดังนี้

1. การจัดรูปงานมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบความสัมพันธ์ที่แน่นอนระหว่างหน่วยย่อย เพื่อให้เกิดเอกภาพในการบริหาร
 2. การจัดรูปงานเป็นการกำหนดโครงสร้างที่มีรูปแบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับบัญชา
 3. การจัดรูปงานช่วยให้แต่ละคนในหน่วยงานรู้จักหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
- พันส์ หันนาคินท์ (2524 : 30 - 35) ได้เสนอหลักการในการจัดรูปงานไว้ดังนี้
1. ทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของสถาบันให้ชัดเจนทั้งนี้เพื่อให้จุดหมายของแต่ละหน่วยงานย่อยกลมกลืนกับจุดประสงค์ของสถาบันนั้น ๆ
 2. วิเคราะห์งานแล้วรวบรวมงานเหล่านั้นเป็นหมวดหมู่ แต่ละหมู่ของงานควรจะมี ความทัดเทียมกันทั้งปริมาณ และคุณภาพ
 3. กำหนดขอบเขตของการใช้อำนาจบริหาร และการควบคุมงานในแต่ละหน่วยงานที่ จัดขึ้นนั้นต้องกำหนดไว้อย่างแน่ชัดโดยการแสดงสายงานของการติดต่อภายในหน่วยงานเดียวกัน และหน่วยงานอื่น ๆ ในสถาบันเดียวกันไว้โดยแน่ชัดว่าตำแหน่งไหนอยู่ใต้บังคับบัญชาของตำแหน่ง ไหน
 4. การมอบอำนาจ ในการจัดรูปงานผู้บริหารต้องมอบอำนาจในการบริหารให้ไป พร้อมกับความรับผิดชอบตามหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ถ้าปราศจากอำนาจที่ได้รับมอบหมายไป การปฏิบัติงานก็จะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก เพราะอำนาจในทางบริหารนั้นเป็นอำนาจ หรือสิทธิที่ ผู้บริหารจะใช้เพื่อก่อให้เกิดผลงานขึ้นตามจุดหมายที่ได้วางไว้ เพื่อป้องกันความแทรกซ้อนกัน ในการใช้อำนาจหัวหน้าหน่วยงานจำเป็นต้องแสดงสายงานพร้อมกับระบุขอบเขตของอำนาจ และหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ปรากฏชัดเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้เป็นหลักฐาน และเป็นที่ เข้าใจโดยทั่วกัน

5. การจัดแผนภูมิแสดงการจัดรูปงาน หรือโครงสร้างของงานในหน่วยงาน
งานหน่วยหนึ่งจะมีผู้บังคับบัญชาสูงสุดเพียงคนเดียวที่มีอำนาจในการตัดสินใจในระดับสูงให้เป็น
ไปตามจุดมุ่งหมายของสถาบันนั้น ๆ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้บังคับบัญชาจะต้องไม่ปรึกษาหารือ
เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาเลย ตรงข้ามการปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงานเป็นสิ่งที่พึงประสงค์
แต่ผู้บริหารไม่จำเป็นต้องทำตามคำแนะนำที่ได้รับเสมอไปในการจัดรูปงานนั้นผู้บริหารมักจะแสดง
แผนผังแสดงโครงสร้างของการจัดรูปงานบริหารเพื่อให้เป็นที่เข้าใจแก่ผู้ร่วมงาน แผนผังนั้นมี
ลักษณะเป็นรูปธรรมจึงทำให้มองเห็นได้ง่ายว่าช่องทางการใช้อำนาจจากผู้บังคับบัญชาลงมานั้น
มาได้ทางใด หน่วยงานใดต้องรับผิดชอบต่อหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปหน่วยไหน และการ
ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ จะเป็นในรูปใด การจัดแผนผังแสดงโครงสร้างของ
การจัดรูปงานบริหารมักจะออกมาเป็น 2 รูปแบบคือ

5.1 แบบสายงานหลัก (Line) เป็นการจัดรูปงานรับผิดชอบในอำนาจหน้าที่
กันเป็นชั้น ๆ ตามลำดับจากหัวหน้างานไปยังผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรง การจัดรูปงานแบบนี้เหมาะ
สำหรับหน่วยงานเล็ก ๆ การจัดรูปงานแบบนี้เป็นแบบที่เห็นได้ง่ายชัดเจน สายการติดต่องาน
เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว สะดวก ต่อการควบคุม จึงมักจะก่อให้เกิดความราบรื่นในการดำเนินงาน
เป็นอย่างดี

5.2 แบบสายงานหลักและงานที่ปรึกษา (Line and Staff Organization)
เมื่องานของหน่วยงานของสถาบันขยายตัวออกมามีหน่วยงานมากขึ้น ลำพังผู้บริหารไม่มี
ความเชี่ยวชาญที่จะบริหารงานได้ทุกด้านจำเป็นต้องมีที่ปรึกษาเพื่อช่วยในการตัดสินใจ และใน
รูปการจัดงาน แบบนี้จะเป็นการแบ่งงานไปให้หน่วยงานย่อย ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง
รับผิดชอบมากขึ้น

ในการจัดรูปงานนั้นสิ่งที่เราต้องการพยายามระลึกถึงอยู่ก็คือ ปัญหาเรื่องความ
ประหยัดทั้งคน และเครื่องมือ เครื่องใช้ ในประการแรกผู้บริหารจะต้องพยายามจัดให้งานกับ
จำนวนคนอยู่ในสภาพสมดุลย์กัน ถ้างานมากกว่าคน ผลปรากฏว่างานนั้นค้างค้ำไม่ดำเนินไป
ตามเวลาที่ควรจะเป็น แต่ถ้าคนมากกว่างานผลคือการเสียเปล่า สภาพการณ์ทั้งสองประการนี้
ย่อมไม่เป็นที่พึงปรารถนาทั้งคู่ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนในการจัดงานที่ให้เกิด
ความพอดีระหว่างงานกับคนที่ทำงานตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะใช้ในการทำงานนั้น

3. การดำเนินการ ในขั้นตอนนี้มีกิจกรรมที่ผู้บริหารจะทำอยู่ 3 ประการ คือ การประสานงาน การอำนวยความสะดวก และการควบคุม แต่เนื่องจากงานทั้ง 3 ประการนี้ ไม่ได้ดำเนินไปตามลำดับจะต้องอาศัยซึ่งกันและกันตลอดเวลา จึงได้รวมเข้าไว้ในขั้นการดำเนินการซึ่งจะแยกกล่าวเป็นข้อ ๆ ไปด้วย ดังนี้ คือ

3.1 การประสานงาน มีความหมาย ความสำคัญ และเทคนิคดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการประสานงาน วิทยุ สาร (2516 : 92)

ได้กล่าวไว้ว่า การประสานงาน คือ กระบวนการเชื่อมสัมพันธ์บุคคล วัสดุ และทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคคลสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 221) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการประสานงานไว้ว่า การประสานงานเป็นกิจกรรมที่จำเป็นในการบริหาร และผู้บริหารที่คณันท์ก็ต้องมีความสามารถในการที่จะกระทำให้เกิดความผสมกลมกลืนในหน่วยงานที่เกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ในการบริหารอันได้แก่ คน เงิน เวลา วัสดุ และวิธีปฏิบัติงาน อันจะก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพของการบริหาร

2. ความสำคัญของการประสานงาน สุภรณ์ ศรีพล (2523 : 142)

กล่าวไว้ว่า การประสานงานเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการ และการบริหาร องค์การเมื่องานต่าง ๆ ถูกจัดขึ้นเป็นฝ่ายต่าง ๆ หน้าที่ของผู้บริหารจะต้องพยายามจัดให้งานต่าง ๆ ประสานสัมพันธ์ ทั้งในด้านบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรต่าง ๆ ตามที่ได้วางแผนไว้ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์

กิตติมา ปรีดีศิลป (2529 : 221 - 222) กล่าวไว้ว่าการประสานงานเป็นกระบวนการที่ต้องจัดให้สัมพันธ์กันทุกขั้นตอนของการบริหาร และทั้งยังเป็นตัวช่วยผสมผสานปัจจัยในการบริหาร อันได้แก่ คน เงิน วัสดุ การจัดการ และเวลา ให้ผสมกลมกลืนกัน จึงถือว่าการประสานงานเป็นกระบวนการในการบริหารที่สำคัญ เพราะทำให้เกิดประโยชน์อย่างมากมายในการบริหาร คือ ช่วยให้งานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการประสานงานมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะจะทำให้การดำเนินการบรรลุไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เทคนิคการประสานงาน สมบูรณ์ อุปถัมภ์ (2532 : 149) ได้กล่าวถึงวิธีการประสานงานที่จะให้ผลดีนั้น ควรมีเทคนิค หรือวิธีการดังต่อไปนี้

1. การจัดแผนผัง และการกำหนดหน้าที่การงาน หมายถึง การแบ่งแผนงานให้เป็นไปตามลักษณะเฉพาะของงาน รวมทั้งการกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการก้าวถอย ช้าซ้อนกัน และเมื่อมีการดำเนินไปตามลักษณะหน้าที่ที่กำหนดไว้แล้ว งานก็ย่อมสอดคล้องประสานกัน

2. การจัดให้มีการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการติดต่อสื่อสารเป็นสื่อกลางของการประสานงานที่สำคัญ จึงจำเป็นต้องจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3. การใช้คณะกรรมการ หมายถึง การจัดให้มีคณะกรรมการเพื่อประชุมปรึกษาหารือ และกำหนดระเบียบวิธีให้การบริหารของฝ่ายต่าง ๆ เป็นไปในลักษณะของการประสานงานที่ดี

4. การใช้การประชุม การประชุม หรือการปรึกษาหารือระหว่างหัวหน้างานระดับต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งจะทำให้เกิดการประสานงานที่ดี การประชุมจะทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบว่า การดำเนินงานของแผนกต่าง ๆ มีความก้าวหน้าไปเพียงใด มีอุปสรรคหรือปัญหาอะไรต้องแก้ไข ผู้เข้าประชุมมีโอกาสเสนอแนะ หรือแสดงความคิดเห็น การประชุมจะทำให้การประสานงานง่ายยิ่งขึ้น และยังทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้สึกเป็นเอกภาพ คือความร่วมมือที่จะเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการปฏิบัติงานไปสู่ความสำเร็จ

5. การจัดให้มีการฝึกอบรม หรือพัฒนาบุคคล การฝึกอบรมจะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจทราบซึ่ง และรอบรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีความคิดสร้างสรรค์ และมีกำลังใจปฏิบัติงานซึ่งทำให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้บังคับบัญชาอันจะนำไปสู่ความร่วมมือและการประสานงานที่ดี

ปกรณ์ ศรีดอนไผ่ (2530 : 169) ได้เสนอข้อคิดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของการประสานงานว่าเกิดจากสาเหตุดังนี้

1. ขอบทำงานเฉพาะหน้าที่ และทำงานตามสั่ง
2. งานไม่กำหนดแผน และโครงการไว้ล่วงหน้า

3. ต่างฝ่ายต่างถือสิทธิ
4. งานบางอย่างแย่งกันทำ
5. ขัดแย้งกันเป็นการส่วนตัว
6. ขัดผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน
7. ขาดมนุษยสัมพันธ์

3.2 การอำนวยการ ในการบริหารงาน ถือเป็นหน้าที่อันสำคัญของผู้บริหาร

เพราะโดยปกติแล้วกิจกรรมที่ผู้บริหารจำเป็นต้องทำตลอดเวลาในการบริหารก็คือ การอำนวยการในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการสั่งงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีศิลปะในการสั่งการให้คำแนะนำ สั่งสอน ควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 194) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอำนวยการ คือ การใช้ภาวะผู้นำในการวินิจฉัยสั่งการ และจูงใจให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการทำงาน ประชุม รอดประเสริฐ (2529 : 49) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอำนวยการหมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการให้บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงาน และให้บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานทราบว่า มีขอบเขตในการปฏิบัติภารกิจมากน้อยเพียงใด มีกิจกรรมใดบ้างที่จะต้องทำ และอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของผู้ใด หรือหน่วยใด หากมีปัญหาคืออุปสรรค หรือมีเรื่องต้องแก้ปัญหา และการตัดสินใจ บุคคลใด หรือหน่วยงานใดจะทำหน้าที่นั้น ระวัง เนตรโพธิ์แก้ว (2528 : 107) กล่าวว่า การอำนวยการเป็นวิธีการชี้แนะและกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ การชี้แนะในการปฏิบัติงาน การเป็นผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การตรวจตราควบคุมดูแล เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยดี ส่วน กิตติมา ปรีดีศิลป์ (2529 : 216) กล่าวว่า การอำนวยการที่ดีนั้น คือ การทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือ คนงานทราบว่า เราต้องทำอะไร ทำอย่างไร และเมื่อไหร่เราถึงจะต้องทำมัน

จากความหมายข้างต้นพอสรุปได้ว่า การอำนวยการ ประกอบด้วย การมอบอำนาจ การตัดสินใจ การสั่งการ และการให้คำแนะนำ

3.3 การควบคุมงาน การควบคุมงานจัดเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 268) กล่าวว่า การควบคุมงาน คือ การใช้ศิลปะการบริหาร เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามวิธีการหรือไม่ กิติมา ปรีดีติลล (2529 : 228) ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุม คือ การติดตามการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแบบหรือไม่ หากมีปัญหาก็ได้หาทางแก้ไขได้ทันที่ส่วน สมบูรณ์ อุบถัมภ์ (2532 : 321) กล่าวว่า การควบคุม คือการติดตามผล หรือกำกับดูแลการปฏิบัติงานเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

สรุปได้ว่าการควบคุมคือ การติดตาม การกำกับ และการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าดำเนินไปตามแผนงานหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงเพื่อจะได้บรรลุเป้าหมายตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1. ความสำคัญของการควบคุม การควบคุมงานจัดเป็นกระบวนการบริหารที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของหน่วยงาน และยังช่วยให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วยซึ่งกิติมา ปรีดีติลล (2529 : 229 - 230) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการควบคุมงานไว้ดังนี้

1. เพื่อให้บังคับให้ผลงานเข้ามาตรฐาน
2. เพื่อใช้รักษาทรัพยากรของหน่วยงานที่จะนำไปใช้ผลิตวัตถุประสงค์
3. เพื่อให้มีการจำกัดขอบเขตของการปฏิบัติงาน
4. เพื่อใช้จัดงานต่าง ๆ ที่กำลังปฏิบัติอยู่ว่าเป็นตามสิ่งที่กำหนดไว้หรือไม่
5. เพื่อให้ประกอบการวางแผน และกำหนดแผนปฏิบัติงานต่าง ๆ
6. เพื่อให้ผู้บริหารชั้นสูงสามารถจัดความสมดุลย์ในระหว่างแผนงานกลุ่มต่าง ๆ
7. เพื่อใช้สำหรับกระตุ้น หรือจูงใจสมาชิกในองค์การมีความรัก ความตั้งใจ

ในการปฏิบัติงาน

2. เทคนิคการควบคุมงาน การควบคุมงานที่คีนัน สุภรณ์ ศรีพิบูล (2523 : 150) ได้กล่าวไว้ว่า ต้องจัดเป็นระบบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ

1. การควบคุมล่วงหน้า เป็นการวางแผนควบคุมด้านการดำเนินงานเป็นความพยายามหาทางป้องกันการเบี่ยงเบนการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย

2. การควบคุมปัจจุบัน เป็นการควบคุมขณะที่กำลังดำเนินงานซึ่งจะต้องควบคุมให้เป็นไปตามแผน ซึ่งจะได้บรรลุวัตถุประสงค์

3. การควบคุมหลังดำเนินการ เป็นการตรวจสอบครั้งสุดท้ายว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผน และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

3. อุปสรรคการควบคุม ในการควบคุมงานย่อมมีอุปสรรคเกิดขึ้นได้เสมอ ทั้งนี้ เพราะความต้องการของบุคคล และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทำให้การควบคุมเกิดอุปสรรคตามไปด้วย ดังนั้นการควบคุมจึงต้องคำนึงถึงอุปสรรค หรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นด้วย ศรีอรุณ เรศานนท์ (2523 : 172) ได้กล่าวถึงอุปสรรคที่สำคัญต่อการควบคุมไว้ดังนี้ คือ

1. การกำหนดเกณฑ์ หรือมาตรฐานสำหรับการควบคุมไม่รัดกุมพอ
2. วิธีการวัดผลการปฏิบัติงานไม่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ
3. ขาดการประสานงานที่ดีในหน่วยงาน การควบคุมจึงเกิดอุปสรรคไม่สามารถทำการวัดและเปรียบเทียบผลการปฏิบัติได้ตามมาตรฐาน

4. ขาดการกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่แน่นอนทำให้ยากแก่การควบคุม

5. ผู้บริหาร หรือหัวหน้างานไม่มีเวลาเพียงพอที่จะตรวจตราควบคุมงานได้

6. ระเบียบกฎ ข้อบังคับ กฎ ฯลฯ เป็นอุปสรรคขัดขวางการควบคุม เช่น มีขั้นตอนในการควบคุมยุ่งยากซับซ้อน

7. งานที่ควบคุมมีระดับสูงกว่าขีดความสามารถของผู้บังคับบัญชา

8. ผู้บริหารรวบอำนาจมากเกินไป ทำให้งานส่วนใหญ่ตกอยู่กับบุคคลบางคน โดยเฉพาะผู้บริหาร การควบคุมจึงกระทำได้ยาก เพราะขาดการกระจายมาสู่การควบคุม

9. มาตรฐาน หรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้สูงเกินไป ไม่อาจนำมากปฏิบัติได้จริง

4. ประโยชน์ของการควบคุมงาน การควบคุมงานที่มีประสิทธิภาพย่อมอำนวยความสะดวกการบริหารงานขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ ศรีอรุณ เรศานนท์ (2523 : 173 - 174) ได้กล่าวไว้ คือ

1. ทำให้ทราบว่างานนั้นได้ดำเนินไปตามแผน หรือเป้าหมายของหน่วยงานหรือไม่เพียงใด

2. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของงานที่กำลังดำเนินการอยู่จึงสามารถประมาณระยะเวลาแล้วเสร็จได้อย่างใกล้เคียง
3. ทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และหาทางแก้ไขปรับปรุงงานได้ทันกับเหตุการณ์
4. ทำให้ทราบว่าวิธีปฏิบัติงานที่ทำอยู่ เป็นวิธีการที่ดีที่สุดหรือไม่
5. ทำให้ทราบว่ามีการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
6. ทำให้ทราบความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา
7. เป็นการฝึกฝน และสร้างผู้ได้บังคับบัญชาให้เป็นหัวหน้างานในโอกาสต่อไป
8. เป็นแนวทางในการให้คำแนะนำ ความชอบ แก่บุคลากรในหน่วยงาน
9. เป็นการบำรุงขวัญผู้ได้บังคับบัญชา โดยการควบคุมเป็นการช่วยปรับปรุง และพัฒนางาน

10. เป็นการช่วยลดความเสียหายในการปฏิบัติงานให้น้อยลง เพราะการควบคุมจะช่วยเพิ่มความระมัดระวังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ให้ทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้นเพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้นได้

4. การประเมินผล การประเมินผลเป็นงานขั้นสุดท้ายของกระบวนการบริหารแต่ไม่ได้หมายความว่า เป็นจุดสุดท้ายปลายทาง ซึ่ง พันธ์ ทันนาคินทร์ (2524 : 54) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินผลงานหมายถึง การนำเอาผลงานที่ได้รับจากงานในหน่วยงานต่าง ๆ มาประมวลเข้าด้วยกันเพื่อวิเคราะห์ และสรุปดูว่างานที่ได้รับการกระทำไปในแต่ละหน่วยนั้นได้ผลสมความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ สมบูรณ์ อุบัตินท์ (2532 : 242) ได้กล่าวว่าการประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การประเมินค่าผลงานของบุคคลว่าปฏิบัติงานตามที่ผู้บังคับบัญชากำหนดมาตรฐานไว้หรือไม่ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินผล คือการตรวจสอบความก้าวหน้าของแผนงานโครงการ ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ ของแผนหรืองาน โครงการนั้น ว่ามีมากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น จึงเป็นกระบวนการบ่งชี้คุณค่าของงาน โครงการว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน โครงการนั้นหรือไม่เพียงใด

จากความหมายที่กล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การประเมินผล หมายถึง การรวบรวม ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินค่าว่าการปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

ภิญโญ สาธร (2524 : 160 - 161) ได้กล่าวถึงกระบวนการประเมินผลไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ให้แน่นอนว่าต้องการประเมินงานอะไร
2. กำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลงาน เช่นอย่างไร จัดว่าดีมาก คื

บกพร่อง

3. การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีเลือกข้อมูลที่รัดกุมตามแนวหลักเกณฑ์ ในการประเมินผลงาน

4. แปลผลของข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 54 - 55) ได้กล่าว ถึงหลักเกณฑ์ในการประเมินผล ไว้ว่า

1. การประเมินผลจะต้องกระทำโดยยึดเอาจุดหมายของงานที่ได้วางไว้เป็น เกณฑ์ในการประเมินผล
2. การประเมินผลที่ดีจะต้องประกอบด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งนี้เพื่อให้ ได้ภาพที่เป็นจริง
3. เกณฑ์ และวิธีการประเมินจะต้องเข้าใจกันระหว่างผู้ที่ร่วมประเมินผลว่า เกณฑ์ที่ใช้ความหมายอย่างไร
4. การประเมินผลควรจะได้กระทำ อย่างสม่ำเสมอเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้ มองเห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
5. ตัวเครื่องมือสำหรับประเมินควรได้รับการประเมินด้วย เพื่อตรวจสอบด้วย ว่าให้ความเที่ยงตรง และแน่นอนสักเพียงใด

สุภรณ์ ศรีพิพล (2523 : 155) ได้เสนอวิธีที่ใช้วัดผลการทํางานไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. วัดโดยการตรวจ เช่น หัวหน้าเดินตรวจตราโดยทั่วไป
2. รายงานด้วยวาจา ไม่เป็นทางการ โดยมากเกิดจาก การพูดคุย สอบถาม
3. ตรวจสอบตามกำหนดเวลา รายสัปดาห์ รายเดือน
4. ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายเดือน ราย 3 - 4 เดือน

5. รายงานความคืบหน้าของการดำเนินการ
6. การตรวจสอบ การตรวจสอบทางบัญชี การตรวจสอบทางการจัดการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรพล จิตต์อาไพ (2527 : 110 - 190) ได้ศึกษารูปแบบของการจัดกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. หลักสำคัญที่ทำให้โรงเรียนสามารถทำกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยได้ดีเด่น ครูต้องเข้าใจหลักประชาธิปไตยมีความอดทนในการฝึกให้นักเรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง
2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยสามารถจัดได้ในโรงเรียนทุกขนาด เพียงแต่จะมีความแตกต่างกันบ้างในรูปแบบของกิจกรรมเท่านั้น
3. ลักษณะของการบริหารกิจกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการดำเนินงานเพราะก่อนที่จะสามารถฝึกให้นักเรียนมีวิถียุทธประชาธิปไตยลักษณะการบริหารโรงเรียน และครูจะต้องเป็นประชาธิปไตยเสียก่อน
4. ลักษณะของการจัดกิจกรรมมี 4 แบบ คือ การสร้างบรรยากาศประชาธิปไตย กิจกรรมนักเรียนด้านการปกครองโดยใช้สภานักเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประชาธิปไตย และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมประชาธิปไตย

ลาวัวญย์ รักไทยดี (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา"การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในนักเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของตนเอง" ผลการวิจัยพบว่า

ครูประถมศึกษา มีการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ คารวธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ในระดับปานกลาง

ราตรี แอ่อ่วม (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอนชั้น ป.2 ป.4 และป.6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าโดย

ส่วนรวมแล้วผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2, 4 และ 6 ได้ปฏิบัติบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 ด้านคือ การเตรียมการจัดกิจกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมและการประเมินผลการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ คือ ได้ปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับ "ปฏิบัติเกือบเป็นประจำ" ในทุกด้าน ยกเว้นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปฏิบัติบทบาทในการฝึกนักเรียนให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยด้านคุณธรรมอยู่ในระดับ "ปฏิบัติเป็นประจำ"

ปรีดา รุ่งโรจน์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา "การบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ" พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในการจัดทำแผนผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ร่วมในการวางแผน

ด้านโครงสร้างการบริหารส่วนใหญ่ประกอบด้วยผู้บริหารหัวหน้าโครงการ และคณะกรรมการจะร่วมกันกำหนดโครงสร้าง

ด้านการดำเนินการ ส่วนใหญ่จะมีการแจ้งวัตถุประสงค์ในการทำงานสำหรับกิจกรรมที่จัดแล้วส่งผลให้เกิดคุณธรรม ด้านคุณธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ได้แก่ กิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรมทำความสะอาดสถานที่ และกิจกรรมปกครองตนเองของโรงเรียน

ด้านการประเมินผล มีการประเมินผลโดยหัวหน้าโครงการ และคณะกรรมการซึ่งวิธีการที่ให้คือ การสังเกต และทำการประเมินเมื่อเสร็จสิ้นในการดำเนินการแล้ว

ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย คือ บุคลากรมีเวลาจำกัดในการวางแผน ขาดแคลนงบประมาณ และขาดการติดตามผล อย่างสม่ำเสมอ

กิตติศักดิ์ เปรมสุข (2524 : 154) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนด้านการวัด และประเมินผล ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำลอง ท้องยาภาค (2524 : 50) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของครูใหม่ตามที่ เป็นอยู่ และที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีผลการบริหารของวิชาการ แตกต่างกัน

วิรัตน์ สกุธา (2533 : 78 - 79) ได้ศึกษาปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า

1. ปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยส่วนรวมในด้านการวางแผน การจัด หน่วยงาน การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการจัด งบประมาณ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
2. ระดับปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ
3. ระดับปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีที่มีขนาดโรงเรียน ต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีที่มีประสบการณ์ คำรงตำแหน่งต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยใน โรงเรียนต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลำดับเกี่ยวกับ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2535 จำนวน 349 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 240 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังนี้

2.1 แบ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ออกเป็น 2 กลุ่ม ตามขนาดของโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 191 โรงเรียน และโรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 158 โรงเรียน

2.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 127 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 113 โรงเรียน

2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียนด้วยวิธีการจับสลากจากประชากร ตามข้อ 2.1 ดังแสดงรายละเอียด ในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	191	127
ขนาดใหญ่	158	113
รวม	349	240

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเอง เพื่อสอบถามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เกี่ยวกับปัญหาการบริหาร โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ต่างระดับคะแนน 5 ระดับ คือ

- 5 คะแนน หมายถึง มีปัญหามากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีปัญหามาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีปัญหปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีปัญหาน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน เล่มที่ 1 และเล่มที่ 2 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 และ 2531) และจากแบบสอบถามงานวิจัยของ วิรัตน์ สกฤษ (2532 : 104 - 117)
2. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ตามขอบข่ายการบริหารทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดรูปงาน การดำเนินการ และการประเมินผล
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 4 ด้าน แล้วนำเสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาปริชานพันธ์เพื่อตรวจแก้ไข
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้การควบคุมของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาปริชานพันธ์แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังน้อย และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 50 คน
6. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ทั้ง 50 ฉบับ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นในระดับสูง จึงนำไปใช้เป็นแบบสอบถามต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทุกอำเภอและกิ่งอำเภอ จังหวัดสระบุรี เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยรวบรวมไว้ที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แล้วผู้วิจัยไปรับคืนด้วยตนเอง

แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวนทั้งสิ้น 240 ฉบับ ได้รับกลับคืน 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.00 ซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ดำรงตำแหน่ง ได้ดังตาราง 2 และ ตาราง 3

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	127	55.70
ขนาดใหญ่	101	44.30
รวม	228	100.00

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ดำรงตำแหน่ง

ขนาดโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10 ปี	113	49.56
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	115	50.44
รวม	228	100.00

การจัดกระทำข้อมูล

นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/pct

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถาม เป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน
2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน
3. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยใช้ t - test เพื่อหาค่าความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง ที่จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
4. หาค่าความถี่ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเป็นรายด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 17)

$$\infty = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ ∞ แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

s_1^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 64)

$$s = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ s แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังของคะแนนแต่ละตัว

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูล

4. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 26)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณา t - Distribution
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	s_1^2, s_2^2	แทน ค่าคะแนนความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diriation)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ t - Distribution

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวม รายด้าน และรายข้อ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผลโดยรวม รายด้าน และรายข้อ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวม รายด้าน และรายข้อ จำแนกตามประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ตอนที่ 4 ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม

ประชาธิปไตยในโรงเรียน

ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการและด้านการประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านประเมินผล โดยรวม รายด้านและรายข้อ ดังตาราง 4 ถึง ตาราง 8 ดังต่อไปนี้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแปลความหมายจากเกณฑ์ประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- 4.21 - 5.00 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด
- 3.41 - 4.20 หมายถึง มีปัญหามาก
- 2.61 - 3.40 หมายถึง มีปัญหปานกลาง
- 1.81 - 2.60 หมายถึง มีปัญหาน้อย
- 1.00 - 1.80 หมายถึง มีปัญหาน้อยสุด

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารโครงการ
สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

การบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตย	ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการวางแผน	2.89	0.72	ปานกลาง
ด้านการจัดรูปงาน	2.85	0.83	ปานกลาง
ด้านการดำเนินการ	2.84	0.75	ปานกลาง
ด้านการประเมินผล	2.89	0.74	ปานกลาง
รวม	2.89	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า อยู่ในระดับ
ปานกลางทุกด้าน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารโครงการ
สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผน	ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
จัดตั้งคณะกรรมการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.04	0.84	ปานกลาง
วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้อง การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน	2.90	0.85	ปานกลาง
นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	2.89	0.85	ปานกลาง
กำหนดการใช้ทรัพยากรที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินงาน โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	2.89	0.90	ปานกลาง
ร่วมปรึกษากับบุคลากรในโรงเรียนกำหนดแนวทางจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้เกิดพฤติกรรมประชาธิปไตยในด้าน			
คารวธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม	2.76	1.04	ปานกลาง
กำหนดวิธี ขั้นตอนการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบ	2.88	0.87	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการวางแผน	ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
มีการประชาสัมพันธ์โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน	2.90	0.93	ปานกลาง
นำแผนงานที่วางไว้ไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	2.85	0.83	ปานกลาง
รวม	2.89	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ด้านการวางแผนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ ปรากฏว่ามีทัศนคติต่อ
ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการบริหารโครงการ
สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการจัดรูปงาน

ด้านการจัดรูปงาน	ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
แบ่งภารกิจการทำงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ	2.88	0.89	ปานกลาง
กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน งานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้ อย่างชัดเจน	2.83	0.98	ปานกลาง
แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจให้ปฏิบัติงานในแต่ละ ส่วนงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน	2.81	1.01	ปานกลาง
จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้ใช้อย่างเพียงพอ	2.86	0.86	ปานกลาง
ประชุมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจเพื่อให้สามารถทำ งานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ร่วมกันได้เป็นอย่างดี	2.92	0.97	ปานกลาง
เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนได้เสนอแนะ การดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน	2.79	1.11	ปานกลาง
นำตัวอย่างผลงานการปฏิบัติกิจกรรมประชาธิปไตยที่ดีมา ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับทราบ	2.89	1.01	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการจัดรูปงาน	ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
สนับสนุนและให้กำลังใจแก่บุคลากรที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	2.84	1.12	ปานกลาง
รวม	2.85	0.83	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ด้านการจัดรูปงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่ามีทัศนะ
ต่อปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการบริหารโครงการ
สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการดำเนินการ

ด้านการดำเนินการ	ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ทราบก่อน ปฏิบัติจริง	2.90	1.03	ปานกลาง
ดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	2.81	0.90	ปานกลาง
ควบคุมการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด	2.85	0.91	ปานกลาง
ประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการ บุคลากรในโรงเรียน เพื่อพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา การดำเนินงานตามโครงการ	2.89	0.96	ปานกลาง
นำทรัพยากรมาใช้ในการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.90	0.86	ปานกลาง
ให้ผู้รับผิดชอบโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยใน โรงเรียนได้รับการอบรมเพิ่มพูนประสบการณ์	2.87	0.92	ปานกลาง
มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนอันมีผลพฤติกรรม ประชาธิปไตยในด้านคุณธรรม สำนึกศีลธรรม ปัญญาธรรม แก่ครูในโรงเรียน	2.79	0.87	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการดำเนินการ	ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
จัดเนื้อหาการเรียนการสอนให้มีการบูรณาการอันมีผลต่อ พฤติกรรมประชาธิปไตยในด้านการยอมรับ สำนึกศีลธรรม ปัญญารวมแก่นักเรียนในโรงเรียน	2.74	0.91	ปานกลาง
รวม	2.84	0.75	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่ามีทัศนะต่อปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุน
กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินผล

ด้านการประเมินผล	ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ใช้เครื่องมือในการประเมินโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	2.97	0.85	ปานกลาง
เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมิน โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนตาม ความเหมาะสม	2.87	0.98	ปานกลาง
มีการประเมินระหว่างการทำงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.00	0.91	ปานกลาง
พิจารณาอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ดีเด่นประจำภาคเรียน	3.16	1.03	ปานกลาง
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ดำเนินงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนดีเด่น	2.97	0.87	ปานกลาง
ประชุมบุคลากรในโรงเรียนเพื่ออภิปรายปัญหาการบริหาร โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	2.95	0.86	ปานกลาง
รายงานผลการดำเนินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ	3.06	0.84	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการประเมินผล	ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนไปใช้ในการพัฒนาโครงการให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	2.88	0.89	ปานกลาง
รวม	2.98	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า
มีทัศนคติต่อปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย
ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทั้ง 4 ด้านคือ
ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวม
รายด้านและรายข้อ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังตาราง 9 ถึงตาราง 13 ดังต่อไปนี้

ตาราง 9 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน

การบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน	ปัญหา				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวางแผน	3.12	0.71	3.10	0.73	0.25
ด้านการจัดรูปงาน	3.10	0.80	3.20	0.88	0.88
ด้านการดำเนินการ	3.11	0.72	3.22	0.80	1.40
ด้านการประเมินผล	2.96	0.70	3.08	0.78	1.21
รวม	2.93	0.68	2.85	0.75	0.80

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สระบุรีที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน
ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน ปรากฏว่าทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนของสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียน
ต่างกัน ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผน	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
จัดตั้งคณะกรรมการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียน	2.95	0.84	2.96	0.83	0.70
วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.08	0.87	3.12	0.84	0.35
นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการกำหนด วัตถุประสงค์โครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.14	0.85	3.07	0.85	0.64
กำหนดการใช้ทรัพยากรที่มีความจำเป็นต่อการ ดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.12	0.90	3.09	0.91	0.24
ร่วมปรึกษากับบุคลากรในโรงเรียนกำหนด แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิด พฤติกรรมประชาธิปไตยในด้านการธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม	3.23	1.00	3.25	1.08	0.14
กำหนดวิธีการ ขั้นตอนการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ไว้อย่างเป็นระบบ	3.13	0.87	3.11	0.87	0.22

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการวางแผน	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการประชาสัมพันธ์โครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับ ของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน	3.13	0.91	3.05	0.95	0.68
นำแผนงานที่วางไว้ไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ อย่างเหมาะสม	3.17	0.81	3.13	0.87	0.40
รวมเฉลี่ย	3.12	0.71	3.10	0.73	0.25

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียนด้านการวางแผน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ ปรากฏว่า ทุกข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน
ด้านการจัดรูปงาน

ด้านการจัดรูปงาน	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
แบ่งภารกิจการปฏิบัติงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ	3.07	0.88	3.19	0.91	0.99
กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนงานที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้อย่าง ชัดเจน	3.14	1.02	3.20	0.93	0.43
แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจให้ปฏิบัติ งานในแต่ละส่วนงานที่เกี่ยวกับการพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.16	0.96	3.23	1.09	0.52
จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการบริหาร โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนไว้ใช้อย่างเพียงพอ	3.16	0.80	3.11	0.93	0.42
ประชุมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจ เพื่อให้สามารถทำงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนร่วมกันได้ เป็นอย่างดี	3.02	0.94	3.16	1.00	1.05

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการจัดรูปงาน	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายโรงเรียนได้เสนอ แนะการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.10	1.01	3.37	1.11	1.84
นำตัวอย่างผลงานการปฏิบัติกิจกรรม ประชาธิปไตยที่ดีมาประชาสัมพันธ์ให้บุคลากร ในโรงเรียนได้รับทราบ	3.07	0.96	3.16	1.04	0.65
สนับสนุนและให้กำลังใจแก่บุคลากรที่ได้รับ มอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.12	1.04	3.21	1.20	0.60
รวม	3.10	0.80	3.20	0.88	0.88

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนด้านการจัดรูปงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าทุกข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน
 ด้านการดำเนินการ

ด้านการดำเนินการ	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้ บุคลากรทุกฝ่ายได้ทราบก่อนปฏิบัติจริง	3.06	1.00	3.14	1.07	0.55
ดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ	3.10	0.87	3.32	0.91	1.86
ควบคุมการดำเนินงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่าง ใกล้ชิด	3.06	0.89	3.26	0.93	1.60
ประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการ บุคลากรในโรงเรียน เพื่อพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนิน งานตามโครงการ	3.08	0.93	3.16	0.99	0.62
นำทรัพยากรมาใช้ในการดำเนินงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.03	0.83	3.18	0.90	1.28

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการดำเนินการ	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ให้ผู้รับผิดชอบโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้รับการอบรม เพิ่มพูนประสบการณ์	3.10	0.88	3.17	0.96	0.54
มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนอันมีผล ต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยในด้านการ สามัคคีธรรม ปัญญาธรรมแก่ครูในโรงเรียน	3.20	0.86	3.24	0.89	0.35
จัดเนื้อหาการเรียนการสอนให้มีการบูรณาการ อันมีผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยใน ด้านการสามัคคีธรรม ปัญญาธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียน	3.22	0.87	3.31	0.96	0.71
รวม	3.11	0.72	3.22	0.80	1.14

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าทุกข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน
 ด้านการประเมินผล

ด้านการประเมินผล	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ใช้เครื่องมือในการประเมินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	3.02	0.78	3.04	0.94	0.14
เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนตามความเหมาะสม	3.09	0.95	3.18	1.02	0.70
มีการประเมินระหว่างการทำงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.98	0.87	3.02	0.95	0.29
พิจารณามอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยดีเด่นประจำภาคเรียน	2.69	1.01	3.02	1.02	2.40*
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนกับโรงเรียนที่ดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนดีเด่น	3.00	0.85	3.06	0.89	0.51
ประชุมบุคลากรในโรงเรียนเพื่ออภิปรายปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	2.95	0.80	3.17	0.91	1.89

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการประเมินผล	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
รายงานผลการดำเนินโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บุคลากร ในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ	2.89	0.84	3.01	0.84	1.07
นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนไปใช้ในการ พัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.09	0.86	3.17	0.93	0.69
รวม	2.96	0.70	3.08	0.78	1.21

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า "การพิจารณามอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยดีเด่นประจำภาคเรียน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวม รายด้านและรายข้อ จำแนกตามประสิทธิภาพด้านต่าง ๆ ดังตาราง 14 ถึงตาราง 18 ดังต่อไปนี้

ตาราง 14 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีที่มีประสิทธิภาพด้านต่าง ๆ

การบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน	ปัญหา				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวางแผน	3.11	0.65	3.11	0.78	0.00
ด้านการจัดรูปงาน	3.13	0.76	3.17	0.90	0.38
ด้านการดำเนินการ	3.09	0.68	3.22	0.81	1.32
ด้านการประเมินผล	2.95	0.68	3.08	0.76	1.29
รวม	2.93	0.64	2.86	0.78	0.79

ตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน มีทักษะ
ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือ
ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรง
 ตำแหน่งต่างกัน ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผน	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
จัดตั้งคณะกรรมการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียน	2.96	0.84	2.95	0.84	0.15
วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.12	0.86	3.07	0.86	0.48
นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการกำหนด วัตถุประสงค์โครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.09	0.82	3.13	0.88	0.37
กำหนดการใช้ทรัพยากรที่มีความจำเป็นต่อ การดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.12	0.84	3.09	0.96	0.31
ร่วมปรึกษากับบุคลากรในโรงเรียนกำหนด แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิด พฤติกรรมประชาธิปไตยในด้านคุณธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม	3.21	1.00	3.26	1.07	0.35

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการวางแผน	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
กำหนดวิธีการ ขั้นตอนการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ไว้อย่างเป็นระบบ	3.14	0.81	3.10	0.92	0.32
มีการประชาสัมพันธ์โครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เป็นที่ ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน	3.05	0.84	3.14	1.01	0.70
นำแผนงานที่วางไว้ไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่าง เหมาะสม	3.17	0.78	3.14	0.89	0.26
รวม	3.11	0.65	3.11	0.78	0.00

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุน
กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการวางแผน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
 ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรง
 ตำแหน่งต่างกัน ด้านการจัดรูปงาน

ด้านการจัดรูปงาน	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
แบ่งภารกิจการทำงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างเป็น ระบบ	3.12	0.85	3.13	0.93	0.13
กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนงานที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้อย่าง ชัดเจน	3.14	0.95	3.19	1.01	0.38
แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจให้ปฏิบัติ งานในแต่ละส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.19	1.00	3.19	1.03	0.04
จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ไว้ใช้อย่างเพียงพอ	3.14	0.75	3.13	0.95	0.10
ประชุมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจ เพื่อให้สามารถทำงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนร่วมกันได้ เป็นอย่างดี	3.07	0.91	3.10	1.02	0.19

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านการจัดรูปงาน	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนได้ เสนอแนะการดำเนินงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.14	1.11	3.29	1.11	0.99
นำตัวอย่างผลงานการปฏิบัติกิจกรรม ประชาธิปไตยที่ดีมาประชาสัมพันธ์ให้บุคลากร ในโรงเรียนได้รับทราบ	3.08	1.01	3.14	1.01	0.45
สนับสนุนและให้กำลังใจแก่บุคลากรที่ได้รับ มอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.13	1.08	3.18	1.15	0.34
รวม	3.13	0.76	3.17	0.90	0.38

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุน
กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการจัดรูปงาน แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ บปรากฏว่าทุกข้อแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรง
 ตำแหน่งต่างกัน ด้านการดำเนินการ

ด้านการดำเนินการ	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้ บุคลากรทุกฝ่ายได้ทราบก่อนปฏิบัติจริง	3.08	0.94	3.11	1.11	0.24
ดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ	3.12	0.86	3.26	0.94	1.15
ควบคุมการดำเนินงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่าง ใกล้ชิด	3.00	0.89	3.30	0.92	2.47*
ประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการ บุคลากรในโรงเรียน เพื่อพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา การดำเนินงานตามโครงการ	3.07	0.87	3.16	1.03	0.68
นำทรัพยากรมาใช้ในการดำเนินงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.03	0.78	3.17	0.93	1.22

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการดำเนินการ	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ให้ผู้รับผิดชอบโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้รับการอบรม เพิ่มพูนประสบการณ์	3.04	0.90	3.22	0.93	1.43
มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนอันมีผล ต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยในด้านการธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรมแก่ครูในโรงเรียน	3.14	0.85	3.29	0.89	1.26
จัดเนื้อหาการเรียนการสอนให้มีการบูรณาการ อันมีผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยในด้านการ ธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียน	3.24	0.89	3.28	0.93	0.33
รวม	3.09	0.68	3.22	0.81	1.32

จากตาราง 17 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุน
กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า ข้อ "ควบคุมการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรง
ตำแหน่งต่างกัน ด้านการประเมินผล

ด้านการประเมินผล	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ใช้เครื่องมือในการประเมินโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่าง เหมาะสม	3.01	0.75	3.05	0.94	0.38
เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วม ในการประเมินโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนตามความเหมาะสม	3.10	0.94	3.16	1.03	0.45
มีการประเมินระหว่างการทำงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง	2.96	0.89	3.04	0.92	0.73
พิจารณาอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรม ประชาธิปไตยดีเด่นประจำภาคเรียน	2.71	0.95	2.97	1.09	1.90
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนกับ โรงเรียนที่ดำเนินงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนดีเด่น	2.99	0.83	3.06	0.91	0.60
ประชุมบุคลากรในโรงเรียนเพื่ออภิปรายปัญหา การบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.00	0.86	3.10	0.87	0.84

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านการประเมินผล	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
รายงานผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บุคลากร ในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ	2.83	0.83	3.05	0.84	1.99*
นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนไปใช้ในการ พัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.04	0.88	3.21	0.89	1.48
รวม	2.95	0.68	3.08	0.79	1.29

จากตาราง 18 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สระบุรี ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุน
กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ข้อ "รายงานผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ" แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารโครงการ

สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ ด้านการ
ประเมินผล เป็นรายด้านดังตาราง 19 ถึงตาราง 22 ดังต่อไปนี้

ตาราง 19 ความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย
ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
ด้านการวางแผน

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการวางแผน	ความถี่
<u>ปัญหา</u>	
ขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน	23
กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบไว้มั่วชัดเจน	20
ขาดข้อมูลในการวางแผน	14
ไม่สามารถกำหนดทรัพยากรไว้ล่วงหน้าได้อย่างชัดเจน	9
ขาดความร่วมมือจากครูในโรงเรียน	9
ขาดคู่มือและเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประชาธิปไตย	4
<u>ข้อเสนอแนะ</u>	
ประชุมครูในโรงเรียนเพื่อชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเปิดภาคเรียน	16
กำหนดแนวทางการปฏิบัติให้กับนักเรียนอย่างชัดเจนทั้งที่อยู่โรงเรียนและบ้าน	11
วางแผนการนิเทศให้ชัดเจน	5

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการวางแผน มีปัญหาคือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบไว้มิชัดเจน ขาดข้อมูลในการวางแผน ไม่สามารถกำหนดทรัพยากรไว้ล่วงหน้าได้อย่างชัดเจน ขาดความร่วมมือจากครูภายในโรงเรียน ขาดคู่มือและเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมประชาธิปไตย และมีข้อเสนอแนะคือประชุมครูเพื่อชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเปิดภาคเรียน และกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้กับนักเรียนอย่างชัดเจนทั้งที่อยู่ที่โรงเรียนและบ้าน และวางแผนการนิเทศโครงการให้ชัดเจน

ตาราง 20 ความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย
ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
ด้านการจัดรูปงาน

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการจัดรูปงาน	ความถี่
<u>ปัญหา</u>	
บุคลากรรับผิดชอบงานมาก	22
บุคลากรไม่เข้าใจขั้นตอนการทำงาน	14
แบ่งงานไม่ชัดเจน	10
ขาดบุคลากร	6
<u>ข้อเสนอแนะ</u>	
ควรจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน	5
จัดหางบประมาณให้เพียงพอ	4

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สระบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการจัดรูปงาน มีปัญหาคือ บุคลากรรับผิดชอบงานมาก บุคลากร
ไม่เข้าใจขั้นตอนการทำงาน แบ่งงานไม่ชัดเจนและขาดบุคลากร และมีข้อเสนอแนะคือ ควรจัด
อบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน จัดหางบประมาณให้เพียงพอ

ตาราง 21 ความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย
ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
ด้านการดำเนินการ

ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารด้านการดำเนินการ	ความถี่
<u>ปัญหา</u>	
ขาดแคลนทรัพยากรในการดำเนินการ	14
ขาดความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามโครงการ	8
<u>ข้อเสนอแนะ</u>	
จัดให้มีการอบรมครูผู้รับผิดชอบโครงการปีละ 1 ครั้ง	6
จัดทำแผนการสอนที่เป็นกระบวนการประชาธิปไตยให้บุคลากรในโรงเรียนใช้สอน	4

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการดำเนินการ มีปัญหาคือ ขาดแคลนทรัพยากรในการดำเนินการ ขาดความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามโครงการ และมีข้อเสนอแนะคือ ควรจัดให้มีการอบรมผู้รับผิดชอบโครงการปีละ 1 ครั้ง และจัดทำแผนการสอนที่เป็นกระบวนการประชาธิปไตยให้บุคลากรในโรงเรียนใช้สอน

ตาราง 22 ความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย
ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
ด้านการประเมินผล

ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารด้านประเมินผล	ความถี่
<u>ปัญหา</u>	
ขาดเครื่องมือประเมินโครงการ	18
ไม่สามารถติดตามโครงการได้อย่างใกล้ชิด	15
ขาดการประเมินการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง	12
<u>ข้อเสนอแนะ</u>	
ให้จัดทำแบบวัดและประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย	24
จัดทำแบบประเมินโครงการ	11

จากตาราง 22 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประเมินผล คือ ขาดเครื่องมือประเมินโครงการไม่สามารถติดตามโครงการได้อย่างใกล้ชิด ขาดการประเมินการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีข้อเสนอแนะคือ ให้จัดทำแบบวัดและประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย จัดทำแบบประเมินโครงการ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี จำนวน 240 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 127 คน และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 113 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามตารางสัดส่วน กลุ่มตัวอย่างของครูจชและมอ์แกน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนใน 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน

ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดถามปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารโครงการการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ จังหวัดสระบุรี ส่งและรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 240 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้ค่าสถิติดังนี้

4.1 ทาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยรวม รายด้านและรายข้อ

4.2 ทดสอบค่าที (t - test) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน และที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกันโดยรวม รายด้านและรายข้อ

4.3 ทาค่าความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเป็นรายด้าน

ผลการวิเคราะห์

1. ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่า ในด้านการประเมินผลเกี่ยวกับ "พิจารณารางวัลให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมดีเด่นประจำภาคเรียน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่า ในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับ "ควบคุมการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด" และในด้านการประเมินผลเกี่ยวกับ "รายงานผลการดำเนินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ คือ

4.1 ด้านการวางแผน มีปัญหาครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบไม่ชัดเจน และขาดข้อมูลในการวางแผน สำหรับข้อเสนอแนะในด้านการวางแผน ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ควรจัดประชุมครูในโรงเรียน เพื่อชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานตามโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนก่อนเปิดภาคเรียน

4.2 ด้านการจัดรูปงาน มีปัญหา บุคลากรรับผิดชอบงานมาก บุคลากรไม่เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการแบ่งงานไม่ชัดเจน สำหรับข้อเสนอแนะในด้านการจัดรูปงาน ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ควรจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน

4.3 ด้านการดำเนินการ มีปัญหา ขาดแคลนทรัพยากรในการดำเนินการและขาดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ สำหรับข้อเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ควรจัดให้มีการอบรมครูผู้รับผิดชอบโครงการปีละ 1 ครั้ง

4.4 ด้านการประเมินผล มีปัญหา ขาดเครื่องมือในการประเมินโครงการ ไม่สามารถติดตามโครงการได้อย่างใกล้ชิด และขาดการประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง สำหรับข้อเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ควรจัดทำแบบวัดและประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย และแบบประเมินโครงการ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี มีประเด็นนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. จากการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรบบงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหายู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบข่ายการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ดำเนินงานสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยกำหนดให้ทุกโรงเรียนดำเนินการจัดโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนขึ้นพร้อมกันในปีการศึกษา 2528 นั้น โรงเรียนส่วนหนึ่งยังไม่ค่อยมีความพร้อมในการจัดดำเนินงานตามโครงการ ทำให้ประสบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย จากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า มีปัญหาด้านความร่วมมือจากครูในโรงเรียน ขาดข้อมูลในการวางแผน ขาดแคลนทรัพยากร ขาดเครื่องมือในการติดตามประเมินผล ซึ่งปริดา รุ่งโรจน์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้บันทึกไว้ว่า ปัญหาและอุปสรรคการบริหารโครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา คือ บุคลากรมีเวลาจำกัดในการวางแผน ขาดแคลนงบประมาณ ขาดการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ และเฉลิม บุญธรรมเจริญ (2527 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินการใดก็ตามไม่สามารถทำได้สำเร็จ ถ้าขาดความร่วมมือจากผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องจากปัจจัยและเหตุดังกล่าว จึงยังทำให้การบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนมีปัญหายู่ในระดับปานกลาง
- จากผลงานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี เชื้อสุวรรณ (2528 : 90) ที่ศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ด้านกิจการนักเรียน มีปัญหายู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ

วิรัตน์ สุกุณา (2531 : 78) ที่ศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการวางแผน ด้านการจัดหน่วยงาน ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน ด้านการรายงาน และด้านงบประมาณ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ์ ไกรคุ้ม (2531 : 101) และสมบูรณ์ แก้วมาก (2433 : 135) ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชและพัทลุง ตามลำดับ พบว่า มีปัญหาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน น่าจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ถ้าหากได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้เสนอแนะไว้คือ ด้านการวางแผน ควรจัดประชุมครูในโรงเรียนเพื่อชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยก่อนเปิดภาคเรียน กำหนดแนวทางการปฏิบัติให้นักเรียนอย่างชัดเจนทั้งที่อยู่โรงเรียนและบ้าน วางแผนการนิเทศให้ชัดเจน ด้านการจัดรูปงาน ควรจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน และจัดทางงบประมาณให้เพียงพอ ด้านการดำเนินการควรจัดให้มีการอบรมครูผู้รับผิดชอบโครงการปีละ 1 ครั้ง ควรจัดทำแผนการสอนที่เน้นกระบวนการประชาธิปไตยให้บุคลากรในโรงเรียนใช้สอน ด้านการประเมินผลควรจัดทำแบบวัดและประเมินผลกิจกรรมประชาธิปไตย และควรจัดทำแบบประเมินโครงการ

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

1.1 ด้านการวางแผน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนและให้ความสำคัญในการวางแผนค่อนข้างน้อย วางแผนโดยไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ขาดข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อใช้ในการวางแผน ดังที่สมบูรณ์ อุบัตย์ (2532 : 94) ได้บันทึกไว้ว่า อุปสรรคที่เกิดจากการวางแผน คือการขาดความรู้หลักวิชาเกี่ยวกับวิธีวางแผนและไม่ให้ความสำคัญเพียงพอ และสอดคล้องกับทัศนะของสีปนนท์ เกตุทัต (2528 : 4 - 5)

ที่กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารหรือผู้ตัดสินใจจะใช้ความคิดเห็นของตนเองมากกว่าจะตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล ทำให้การบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการวางแผนมีปัญหายู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ แก้วมาก (2533 : 146) ที่ศึกษา ปัญหาการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ด้านการวางแผนพบว่า มีปัญหายู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อ ด้านการวางแผน พบว่ามีปัญหายู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีค่าความเป็นปัญหายู่ในระดับใกล้เคียงกันทุกข้อ ข้อที่มีปัญหาเด่นชัดในด้านการวางแผน ได้แก่ ข้อปัญหาเกี่ยวกับจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนค่อนข้างน้อย ด้วยเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ให้แก่บุคลากรที่มีงานต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้ว ประกอบกับผู้บริหารไม่ค่อยมีเวลาเพียงพอในการติดตาม กำกับดูแล ให้คณะกรรมการได้ศึกษาคู่มืออย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อประโยชน์ในการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามการจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนนับได้ว่ามีความสำคัญต่อการวางแผนการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์และแนวทางการปฏิบัติโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนขึ้นมา ตลอดจนควบคุม กำกับกับการศึกษาคู่มือเพื่อประโยชน์ในการวางแผนอย่างรัดกุมเป็นขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรได้มีความรู้ความเข้าใจโครงการได้อย่างชัดเจน สามารถวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยขาดความพร้อม การวางแผนไม่ดีพออาจทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีทัศนคติไม่ดีต่อการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนด้วย

น่าจะเป็นผลดีต่อการปรับปรุงการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการวางแผนมากยิ่งขึ้น ถ้าได้จัดประชุมอบรมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวางแผน ซึ่งภิญโญ สาธร (2516 : 184) ได้แนะนำไว้ว่า การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เป็นวิธีการลงทุนน้อยแต่ได้ผลคุ้มค่า และประติศรัทธา (2528 : 4) เสนอแนะไว้ว่า ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ร่วมวางแผน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อจะได้มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนเพิ่มมากขึ้น

1.2 ด้านการจัดรูปงาน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดรูปงานการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียนมักจะถูกกละเลยมักไม่ค่อยได้รับการเอาใจใส่จากผู้บริหารโรงเรียนเท่าที่ควร ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจหลักการการจัดรูปงาน ทำให้ระบบงานขาดความชัดเจน ขาดแนวการประสานงาน และไม่ค่อยได้รับการเอาใจใส่จากผู้บริหารโรงเรียนในการจัดโครงสร้างการบริหารงานโครงการสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน ทำให้บุคลากรไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ก่อให้เกิดปัญหาความไม่มั่นใจในการทำงานของบุคลากร อย่างไรก็ตามจากการที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบโครงการ ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนักถึงการมอบหมายงานและการกำหนดภาระหน้าที่ให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียนมากขึ้น จึงทำให้มีปัญหาลดลงอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาด้านการจัดรูปงานเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีค่าความเป็นปัญหาอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ข้อที่เป็นปัญหาเด่นชัดในข้อนี้คือ "ประชุมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจเพื่อให้สามารถทำงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนร่วมกันได้เป็นอย่างดี" ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการประชุมบุคลากรค่อนข้างน้อย เพราะเห็นว่าเป็นการเสียเวลา เนื่องจากบุคลากรมีงานประจำมากอยู่แล้ว เป็นสาเหตุทำให้บุคลากรขาดความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามบุคลากรก็สามารถศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์และแนวทางการปฏิบัติงานได้จากคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยใน

โรงเรียน ซึ่งน่าจะช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการจัดรอบคุณงานมากยิ่งขึ้น น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการจัดรอบคุณงาน ถ้าได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน กล่าวคือ ควรจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและประสบการณ์การบริหารโครงการ ตลอดจนจัดหาทรัพยากรมาสนับสนุนให้เพียงพอ ซึ่งสมบูรณ์ อุดมภ์ (2532 : 147) ได้บันทึกไว้ว่า การจัดรอบคุณงานให้มีประสิทธิภาพผู้บริหารต้องคำนึงถึง ทักษะและความรู้ความสามารถของสมาชิกผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรอื่น ๆ ให้มีความเหมาะสม เพื่อให้สมาชิกผู้ปฏิบัติงานเกิดความสันทัดรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้

1.3 การดำเนินการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอำนวยการ การประสานงาน และการควบคุมกำกับและติดตามการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนเท่าที่ควร การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการปฏิบัติงานไม่ค่อยเพียงพอแก่ความต้องการในการดำเนินงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 36) ได้วิจัยพบว่า ในการวางแผนบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาอุปสรรคในด้านความรู้ ความสามารถและความร่วมมือของคณะครูร้อยละ 32.2 มีความยุ่งยากของเทคนิควิธีและการวางแผน ร้อยละ 9.3 และมีปัญหาด้านเทคนิค การกำกับ ติดตามแผน ร้อยละ 4.1 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 66 - 67) ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการบริหารโรงเรียนล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารขาดความรวดเร็วแม่นยำ ขาดทั้งกลไกและวิธีการ เชื่อมโยงวัตถุประสงค์ไปสู่การวางแผนปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียนยังทำการนิเทศติดตามผล ควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่และยังไม่ค่อยเป็นระบบ เพราะไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจและทักษะทางด้านนี้เพียงพอ ส่วนบุคลากรในโรงเรียนยังขาดทักษะในการทำงานเป็นทีม อย่างไรก็ตามผู้บริหารโรงเรียนได้มีโอกาสรับการ

อบรม ศึกษาดูงาน และศึกษาจากคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียน รวมทั้งการศึกษาด้วยตนเองจากตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารน่าจะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการอำนวยการ การประสานงาน และการควบคุม กำกับและติดตามการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้ปัญหาการดำเนินการมีปัญหายู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อ ด้านการดำเนินการ พบว่ามีปัญหายู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีค่าความเป็นปัญหายู่ในระดับใกล้เคียงกันทุกข้อ ส่วนข้อที่มีปัญหาเด่นชัด ได้แก่ ข้อ "นวัตกรรมการมาใช้ในการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ" ที่เป็นเช่นนั้นน่าจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนค่อนข้างน้อย ไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ ทำให้โรงเรียนประสบปัญหาในประเด็นนี้อย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามก็ตามผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ใช้ความพยายามในการติดต่อประสานงานกับชุมชนในท้องถิ่น เพื่อขอรับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารงานในด้านนี้ได้แต่ยังคงมีปัญหายู่ในระดับปานกลาง น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ถ้าหากได้ดำเนินการประชุมอบรมสัมมนาและจัดให้มีการศึกษาดูงาน ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและทักษะในการดำเนินการ ดังที่วิจิตร ภักดิ์รัตน์ (2526 : 104 - 105) ได้บันทึกไว้ว่า ในการดำเนินการตามแผนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องโดยการประชุมชี้แจงให้ทราบถึงแผนงานและโครงการ ประชาสัมพันธ์และประสานงานให้ชุมชนเข้าร่วมมือและช่วยเหลือ เน้นการใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์ คอยให้กำลังใจ และให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติ คอยช่วยเหลือประสานงาน สนับสนุนการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ ช่วยติดตามและนิเทศอย่างเป็นระบบ การดำเนินการต้องต่อเนื่องและเมื่อมีปัญหาควรรีบแก้ไขให้ทันที่ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของประชุม รอดประเสริฐ (2529 : 88) ที่ได้เสนอแนะไว้ว่า กระบวนการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน กระบวนการสื่อความหมายทั้งภายในและภายนอกองค์การ

กระบวนการตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการ กระบวนการสร้างความสมคูลย์ขององค์การ ที่สามารถทำให้องค์การตอบสนองความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และกระบวนการค้นหาโอกาสใหม่ ๆ เพื่อความก้าวหน้าขององค์การและควรเน้นให้ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการเพื่อประสานความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายอย่างจริงจัง

1.4 ด้านการประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนบางคนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวัดและประเมินผลไม่เพียงพอและให้ความสำคัญกับการประเมินผลโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนค่อนข้างน้อย จึงทำให้มีปัญหาด้านนี้อยู่ ดังจะเห็นได้จากปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ขาดเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ ไม่สามารถติดตามโครงการได้อย่างใกล้ชิด ไม่สามารถประเมินโครงการได้อย่างต่อเนื่อง อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนหนึ่งมักจะผูกขาดการประเมินผลไว้แต่เพียงคนเดียว ไม่เปิดโอกาสและไม่กระจายความรับผิดชอบให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนช่วยทำงานและตนเองก็ไม่สามารถทำได้เต็มที่ ซึ่งปรีชา คัมภีร์ (2529 : 386) เห็นว่า ผู้บริหารบางคนผูกขาดการประเมินผลไว้แต่เพียงคนเดียว ไม่เปิดโอกาสให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนช่วยรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือ และการประเมินผล ในการประเมินผลแต่ละครั้งก็มักจะใช้การสังเกตเป็นเครื่องมือเพียงอย่างเดียว ซึ่งการประเมินผลในลักษณะนี้จะมีผลเสียภายหลัง ประการต่อมาผู้บริหารโรงเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการวัดและประเมินผล ตลอดจนขาดความสนใจที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาอย่างจริงจัง

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผล พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีค่าความเป็นปัญหาอยู่ในระดับใกล้เคียงกันทุกข้อ ข้อที่มีปัญหาเด่นชัดในด้านการประเมินผล ได้แก่ ข้อ "รายงานผลการดำเนินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ" ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าการรายงานผลการดำเนินโครงการ มีขั้นตอนดำเนินงานหลายขั้นตอน จะต้องรวบรวมข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ จะต้องวิเคราะห์ผลการดำเนินการ และจะต้องจัดทำเอกสารเพื่อรายงานและจะต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และต้องทำบันทึกเป็น

เอกสารหลักฐานเอาไว้ อย่างไรก็ตาม การรายงานผลการประเมินผลการบริหารโครงการ ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง เช่น การประชุมสรุปผล การมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบ หรือกระทำได้โดยการสนทนา น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินผล การบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ถ้าหากได้มีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ จัดทำแบบวัดและประเมินพฤติกรรมนักเรียนและแบบประเมินผลโครงการ นอกจากนี้ควรจะได้ดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นในด้านการประเมินผลให้กับผู้บริหารโรงเรียนจนสามารถสร้างเครื่องมือในการประเมินผลได้อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งจัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนให้เห็นความสำคัญและมีความสำนึกรับผิดชอบที่จะใช้เครื่องมืออย่างเหมาะสม ดังที่ สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2528 : 11) ได้บันทึกไว้ว่า การประเมินผลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน เพราะการบริหารงานเป็นกระบวนการที่ต้องตัดสินใจทั้งการกำหนดผลที่ต้องการในอนาคตและกำหนดวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ส่วนการประเมินผลเป็นการกำหนดคุณค่าของสิ่งของ หรือเรื่องที่ประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้การใช้ข้อมูลจากการประเมินผลจึงมีความจำเป็นทุกขั้นตอนของการบริหารงานและนอกจากนี้ควรเน้นในเรื่องการสร้างและการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมและเที่ยงตรงในการประเมิน

2. จากการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า การบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรภายในโรงเรียนทุกฝ่ายร่วมกันวางแผน จัดรูปงาน ดำเนินการ และประเมินผลโครงการทุกขั้นตอน โดยผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม กำกับ นิเทศและติดตามให้การดำเนินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหาร ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ได้จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนให้กับผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียน เพื่อใช้เป็นคู่มือในการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนไม่ว่าจะปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ มีโอกาสรับรู้นโยบาย วัตถุประสงค์ ขอบข่ายการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการวางแผน การจัดรูปงาน การดำเนินการ และการประเมินผล เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งนิโรธ งามมัน (2527 : บทคัดย่อ) ได้บันทึกไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในลักษณะงานอย่างเดียวกัน ทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ประกอบกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ได้จัดให้มีการนิเทศ ติดตามโครงการนี้ และดำเนินการจัดประชุม อบรมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบโครงการ ตลอดจนจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดได้ศึกษาแนวทางและรับทราบผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนแนวคิด ประสบการณ์และมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผลเหมือนกัน ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีทักษะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ ไกรคุ้ม (2531 : 106) ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่สุด แตกต่างกันอย่างไม่น่าสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ แก้วมาก (2533 : 44) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ทั้ง 4 ขั้นตอนคือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การวางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมินผลตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่น่าสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่เป็นรายข้อ พบว่าในข้อ "พิจารณามอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยดีเด่นประจำภาคเรียน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก การพิจารณาคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยดีเด่น ในโรงเรียนขนาดใหญ่ย่อมจะมีนักเรียนที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยดีเด่นที่สมควรมอบรางวัลให้เป็นจำนวนมากขึ้นตามสัดส่วนของนักเรียน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดการรางวัล ซึ่งต้องใช้งบประมาณและทรัพยากรมากตามไปด้วย ทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาด้านงบประมาณสอดคล้องกับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม น่าจะเป็นผลต่อการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในข้อการพิจารณา มอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมดีเด่นประจำภาคเรียน ในด้านการประเมินผล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนโครงการนี้อย่างเพียงพอแก่ความต้องการในการดำเนินงานอย่างเหมาะสมตามขนาดของโรงเรียน

3. จากการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรอบคุณงาน ด้านการดำเนินการและด้านการประเมินผลตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้เข้ารับการอบรมปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2529 ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้มีโอกาสได้รับความรู้ ความเข้าใจและเพิ่มพูนประสบการณ์ในการบริหารงานในขอบข่ายภาระหน้าที่ของการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ส่วนในปัจจุบัน การเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกตามที่ ก.ค.กำหนด กล่าวคือ ต้องสอบคัดเลือกและผ่านการสอบคัดเลือกได้จะต้องเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรผู้บริหารโรงเรียนตามเกณฑ์ที่ ก.ค.กำหนด ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าดำรงตำแหน่งเกิดความ

มั่นใจในการบริหารงานโรงเรียนและสามารถบริหารงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ไม่แตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังสามารถหาความรู้เพิ่มเติมและเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับตนเองได้ เช่น การเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนา การศึกษาดูงานและการศึกษาจากตำรา และประการสำคัญน่าจะเป็นเพราะว่าโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนเป็นโครงการใหม่ที่ดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยทุกโรงเรียนเริ่มดำเนินงานโครงการนี้พร้อมกันในปีการศึกษา 2528 การบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จึงบริหารโครงการนี้ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เสนอไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนไม่ว่าจะมีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งมานานเพียงไร ประสบปัญหาในการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน การดำเนินการ และด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ สุกุณา (2533 : 85 - 86) ที่ศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนะต่อปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการจัดงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เป็นรายชื่อ พบว่า ในข้อ "ควบคุมการดำเนินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด" ด้านการดำเนินการ และในข้อ "รายงานผลการดำเนินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ" ด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อปัญหาทั้ง 2 ประเด็นดังกล่าวมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มี

ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ซึ่งเป็นวัยที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อการควบคุม กำกับติดตาม และประเมินผล ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526 : 30 - 31) ได้บันทึกไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวัยวุฒิค่า เป็นวัยหนุ่มสาวมีความรับผิดชอบสูง กระตือรือร้นที่จะปรับปรุงคุณภาพของงาน รับฟังความคิดเห็นและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีอาวุโสจะเป็นผู้บริหารที่มีความเฉื่อยชาไม่ติดตามผลการปฏิบัติงานของครู อาจารย์ มีแนวโน้มที่จะยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่ขาดความกระตือรือร้น อย่างไรก็ตามผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์สูง มีชีวิตมานาน ต้องแสวงหาความมั่นคงในชีวิต จึงมีความคาดหวังและตั้งใจในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างสุ่มรอบคอบ ย่อมมีความเห็นแตกต่างไปจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า (ปราโมทย์ จิตบรรจง. 2522 : 66)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรจัดให้มีการประชุมอบรม สัมมนา ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนได้เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และทักษะในการบริหารโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ทุกปีการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารโครงการในปีต่อไป
4. แสวงหางบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่หลากหลายมากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงพัฒนาโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนต่อไป
2. ควรศึกษาปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอน และศึกษานิเทศ
3. ควรศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ แต่มีตัวแปรด้านอื่น ๆ เกี่ยวกับอิทธิพลต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี, สำนักงาน. เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. สระบุรี :
หน่วยศึกษานิเทศก์, 2533. อัดสำเนา.
- กิตติมา ปรีดีศิลป. ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนาคารพิมพ์, 2529.
- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. การบริหารกิจการนักเรียน. เล่มที่ 2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- กิตติศักดิ์ เปรมสุข. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2524 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการวางแผนการศึกษาระดับจังหวัด," ใน การเสนอแนะการศึกษาเพื่อการกำหนดนโยบายแผน. 5 : 1 - 5 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2527.
- _____. คู่มือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์, 2528.
- _____. คู่มือติดตามโครงการ. กรุงเทพฯ : ศรุสภา, 2532.
- _____. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา. เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ : ศรุสภา, 2531.
- _____. คู่มือปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ขบวนการพิมพ์, 2528.
- จิรภา สุนทรสิต. "เรื่องโรงเรียนกับการปลูกฝังประชาธิปไตย," สารพัฒนาหลักสูตร. 10(106) : 41 - 44 ; กรกฎาคม - กันยายน 2534.

- จำลอง ห้างยาภาส. การบริหารงานทางวิชาการของครูใหญ่ ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และที่พึงประสงค์ในทัศนะ ครูใหญ่ และครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก. ปรินต์พานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524. อัดสำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ธีรวุฒิ ประทุมพรรัตน์. การบริหารการศึกษา. สงขลา : การศึกษาศาสตรมหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529.
- นวล หิณชิระนันท์. "ข้อคิดในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง," จิตวิทยาความมั่นคง. 2527. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.
- บรรจบ เนียมมณี. หน้าที่นักบริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2525.
- ปกรณ์ ศรีดอนไผ่. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ปิ่นเกล้าการพิมพ์, 2530.
- ประชุม รอดประเสริฐ. การบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2529.
- _____. นโยบายและการวางแผน : หลัก และทฤษฎี. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2533.
- ประดิษฐ์ นิลพั่งา. การศึกษา 332 กิจกรรมร่วมหลักสูตร. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2524.
- ประดิษฐ์ ระสีตานนท์. การศึกษากระบวนการบริหารงานของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส. ปรินต์พานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528. อัดสำเนา.
- ประเสริฐ ไชยะชา. การศึกษาปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. ปรินต์พานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2535. อัดสำเนา.

- ปราโมทย์ จิตบรรจง. ทักษะของครูที่มีต่อพฤติกรรมของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาใน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ปรีชา คัมภีปกรณ์. "การบริหารบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษา," ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชา การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา หน่วยที่ 1 - 6. หน้า 371 - 409.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมมิตร, 2526.
- ปรีดา รุ่งโรจน์. การบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- พนัส หันนาคนิทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2513.
- _____. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- ปิฎก ใสธร. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2514.
- _____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.
- พจนานุกรม. ฉบับบัณฑิตราชสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
 เจริญอักษรทัศน์, 2530.
- ราตรี แอ่อวม. บทบาทของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2530. อัดสำเนา.
- ระวีง เนตรโพธิ์แก้ว. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร, 2528.
- รังสี เพลิงใหญ่. สภาพโรงอาหารและปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. ปริญญาโท
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
 อัดสำเนา.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท
ศึกษาพร, 2528.
- ลาวัลย์ รักไทย. การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในนักเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- วิจิตร ภักดีรัตน์. "บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการศึกษา," ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ 8 - 15. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- วิจิตร ศรีสอาน. หลักและระบบการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการพิมพ์ สำนัก
เทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.
กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2522.
- วินัย สมมิตร และคนอื่น ๆ. หลักบริหารการศึกษา. สพบูรี : วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2527.
- วิรัตน์ สกฐา. การศึกษาปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินฤพานิพนธ์
กศ.บ. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2532. อัดสำเนา.
- สาโรช บัวศรี. ศาสตราจารย์ ดร. ความหมายของประชาธิปไตยในแง่ของการศึกษา.
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, ม.ป.ป.
- สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์. "แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนและการบริหารการศึกษา," ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ 1 - 7 พิมพ์ครั้งที่ 6
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- _____. "บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการศึกษา," เอกสารการสอน
ชุดวิชา การวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์,
2528.
- สมบัติ อุปถัมภ์. ความรู้และหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์,
2532.

- สมบูรณ์ แก้วมาก. การศึกษาปัญหาการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพัทลุง. ปริญญาโท
 กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2533. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สิปปนนท์ เกตุทัต. การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ม.ป.ป.
- สุรพล จิตต์อำไพ. รูปแบบของกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมดีเด่น. วิทยานิพนธ์
 ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. หลักและระบบบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการพิมพ์ สำนัก
 เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.
- เสถียร เหลืองอร่าม. หลักการจัดองค์การและวิธีปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา,
 2517.
- สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. การวางแผนงานของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
และครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครนายก. ปริญญาโท. กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ศรีอรุณ เรศานนท์. การบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.
- หวล พินธุ์พันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์,
 2527.
- Dessler, Gary. Management Fundamentals. Viginice : Raston Publishing
 Company, 1977.
- Russell, Ackoff L. A Concept of Coparation Planning. New York :
 John & Sons, 1970.
- Sergivanni, Thomas J. and others. Educaition Governance and
Administration. New Jersey : Prentice-Hall, 1980.
- Koontz, Harold and Cyill O'Donnell. Management. 7th ed. McGraw -
 Hill International Book, Co., 1980.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายทวีศักดิ์ จันทรสาร ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
2. นายนิกร เพ็ชรน้อย หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
3. นายสมเจต อามรพรต เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนพัฒนาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
4. นายณรงค์ สากเกิน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ ประธาน

รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ที่

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ

ประธาน

รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอลาขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท

วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ

ประธาน

รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ

ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทรวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ ประธาน

รศ.ดร. สุภัทร โคตรบรรเทา กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภออมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสงคำเครือ

ประธาน

รศ.ดร. สุนทร ไศตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทรวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แส่นคำเครือ ประธาน

รศ.ดร. สุนทร ไศตรบรรเทา กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ ประธาน

รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหนองไผ่ จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทรวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ

ประธาน

รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทรวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ ประธาน

รศ.ดร. สุนทร ไศตรบรรเทา กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทรวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ

ประธาน

รศ.ดร. สุนทร ไศตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทรวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท

วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ

ประธาน

รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ

ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอคอนพล จังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชีพ อินทรวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ

ประธาน

รศ.ดร. สุนทร ไศตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอขอบความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดการ

ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสระบุรี คอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2536

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัย

นายสุชีพ อินทรวิชัย

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.ประสพ แสงคำเครือ ประธานกรรมการ

รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา กรรมการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง "ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

1. โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียน ในแต่ละข้อความแล้วทำเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องระดับปัญหา
ทางขวามือเพียงหนึ่งช่องในแต่ละข้อความ ให้ตรงตามความเห็นของท่าน และโปรดกรูณาเขียน
ปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ลงใน
ช่องว่างท้ายข้อความในแต่ละด้าน
2. โปรดตอบคำถามให้ครบทุกตอน ทุกด้าน และทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของ
แบบสอบถาม คำตอบของท่านจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางวิชาการเท่านั้น และถือเป็นความลับไม่มี
ผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น
3. ก่อนตอบข้อความการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
โปรดตอบคำถามข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับตัวท่านตามความเป็นจริง

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
0	ด้านการวางแผน จัดตั้งคณะกรรมการคู่มือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียน.....				./		
00	วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียน.....		./				

จากข้อ (0) หมายความว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียน ในเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับ "น้อย"

จากข้อ (00) หมายความว่า ท่านมีความเห็นว่าการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียนในเรื่องการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การจัด
การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับ "มาก"

ข้อมูลทั่วไป

1. ท่านมีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนถึงปัจจุบัน.....ปี
2. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารอยู่ในปัจจุบัน
() ขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน)
() ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 121 คนขึ้นไป)

ต่อไปนี้เป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยใน
โรงเรียนที่ผู้วิจัยเฝ้าระหัดความมอดุเคราะห์ให้ผู้บริหารโรงเรียนได้กรอดาคอบ

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
1	<u>ด้านการวางแผน</u> จัดตั้งคณะทำงานศึกษาคู่มือการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียน.....						
2	วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียน.....						
3	นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ใน การกำหนดวัตถุประสงค์โครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน.....						
4	กำหนดการใช้ทรัพยากรที่มีความ จำเป็นต่อการดำเนินงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน.....						

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5	ร่วมปรึกษากับบุคลากรในโรงเรียน กำหนดแนวทางจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้เกิดพฤติกรรมประชาธิปไตย ในด้านคารวธรรม สามัคคีธรรม ปัญญธรรม.....						
6	กำหนดวิธีการ ขั้นตอนการบริหาร โครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้อย่าง เป็นระบบ.....						
7	มีการประชาสัมพันธ์โครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้ เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่าย ในโรงเรียน.....						
8	นำแผนงานที่วางไว้ไปปฏิบัติให้บรรลุ เป้าหมายการพัฒนาประชาธิปไตยใน โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม.....						

โปรดเขียนปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย
ในโรงเรียน ในด้าน "การวางแผน"

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
9	<u>ด้านการจัดรูปงาน</u> แบ่งภารกิจการทำงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ.....						
10	กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนงาน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยใน โรงเรียนไว้อย่างชัดเจน.....						
11	แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ให้ปฏิบัติงานในแต่ละส่วนงานที่ เกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยใน โรงเรียน.....						
12	จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการบริหาร โครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้ใช้อย่าง เพียงพอ.....						

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
13	ประชุมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจเพื่อให้สามารถทำงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนร่วมกันได้เป็นอย่างดี.....						
14	เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนได้เสนอแนะการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน.....						
15	นำตัวอย่างผลงานการปฏิบัติกิจกรรมประชาธิปไตยที่ดีมาประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับทราบ.....						
16	สนับสนุน และให้กำลังใจแก่บุคลากรที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน.....						

โปรดเขียนปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียน ในด้าน "การจัดรูปงาน"

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
17	<u>ด้านการดำเนินการ</u> ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน โครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บุคลากร ทุกฝ่ายได้ทราบก่อนปฏิบัติจริง						
18	ดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ.....						
19	ควบคุมการดำเนินโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน อย่างใกล้ชิด						
20	ประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการ บุคลากรในโรงเรียนเพื่อพิจารณา แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการ.....						

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
21	นำทรัพยากรมาใช้ในการดำเนินงาน โครงการการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ.....						
22	ให้ผู้รับผิดชอบโครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนได้รับการ อบรมเพิ่มพูนประสบการณ์.....						
23	มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียน การสอนอันมีผลต่อพฤติกรรม ประชาธิปไตยในด้านการยอมรับ สามัคคีธรรม ปัญญาธรรมแก่ครู ในโรงเรียน						
24	จัดเนื้อหาการเรียนการสอนให้มีการ บูรณาการอันมีผลต่อพฤติกรรม ประชาธิปไตยในด้านการยอมรับ สามัคคีธรรม ปัญญาธรรมแก่นักเรียน ในโรงเรียน.....						

โปรดเขียนปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม
ประชาธิปไตยในโรงเรียน ในด้าน "การดำเนินการ"

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารโครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
25	<u>ด้านการประเมินผล</u> ใช้เครื่องมือในการประเมินโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยใน โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม.....						
26	เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในการประเมินโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยใน โรงเรียนตามความเหมาะสม.....						
27	มีการประเมินระหว่างการทำงาน โครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง.....						
28	พิจารณามอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มี พฤติกรรมประชาธิปไตยดีเด่นประจำ ภาคเรียน.....						

ข้อที่	กิจกรรมการบริหาร โครงการสนับสนุน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
29	เปรียบเทียบผลการดำเนินงาน โครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนกับ โรงเรียนที่ดำเนินงานโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน.....						
30	ประชุมบุคลากรในโรงเรียนเพื่อ อภิปรายปัญหาการบริหารโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน.....						
31	รายงานผลการดำเนินโครงการ สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทราบ.....						
32	นำข้อมูลที่ได้จากการประเมิน โครงการสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียนไปใช้ ในการพัฒนาโครงการให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.....						

โปรดเขียนปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรม
 ประชาธิปไตยในโรงเรียน ในด้าน "การประเมินผล"

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายสุชีพ อินทรวิชัย

เกิดวันที่ 20 เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2496

สถานที่เกิด อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 4/2 ถนนโสภณธรรมประชา ตำบลหนองแคะ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ใหญ่

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2506 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดลำบัว อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

พ.ศ. 2509 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนหนองแคะ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

พ.ศ. 2512 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองแคะ "สรกิจพิทยา" อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

พ.ศ. 2515 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดสระบุรี

พ.ศ. 2517 ประกาศนียบัตรวิชาครูพิเศษมัธยมศึกษา

พ.ศ. 2524 การศึกษามหาบัณฑิต (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

พ.ศ. 2536 การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี

บทคัดย่อ
ของ
สุชีพ อินทรวิชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มกราคม 2537

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนในด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ $t - test$

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนในด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวมรายด้านและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า "การพิจารณามอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมดีเด่นประจำภาคเรียน" ในด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งต่างกันมีทัศนะต่อปัญหาการบริหารโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในด้านการวางแผน ด้านการจัดรูปงาน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า "ควบคุมการดำเนินงานโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

อย่างใกล้ชิด" ในด้านการดำเนินการ และ "รายงานผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุน
กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ" ในด้านการ
ประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

PROBLEMS IN ADMINISTRATION OF THE DEMOCRACY PROMOTION PROJECT IN
SCHOOLS AS PERCEIVED BY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
THE PRIMARY EDUCATION OFFICE OF SARA BURI

AN ABSTRACT

BY

SUCHEEP INTARAVICHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

January 1995

The purpose of this research were to study problems and to compare problems in administration of the democracy promotion projects in schools as perceived by school administrators under the Primary Education Office of Sara Buri.

The population used in this research comprised of 240 school administrators under the Primary Education Office of Sara Buri. the instrument used for collection of data was the rating scale questionnaire covering four aspects : planning, organization, implementation and evaluation. Arithmetic mean and standard deviation were the statistics used in the descriptive analysis, while the t - test was used in hypothesis testing.

The main research findings revealed as follows :

1. The school administrators under the Primary Education Office of Sara Buri had moderate opinions toward the four aspects of the problems both overall and individual four aspects.

2. The school administrators under the Primary Education Office of Sara Buri, classified by school size, had no significantly different opinions toward overall and individual aspect. when classified by item, their opinions on " rewarding the best behavior students each term " in the evaluation aspect has significant difference at the .05 level.

3. The school administrators under the Primary Education Office of Sara Buri, classified by working experience, had no significantly difference opinions regarding overall and individual aspects. However, significant difference at .05 level was found in their opinions toward the problems when considered by item on " close control on working under the democracy promotion projects " in the implementation aspect, and on " reporting results of the democracy promotion projects to school personnel related " in the evaluation aspect.